

**FESTES MAJORS I PATRONALS
CARCAIXENT 2023**

Els diversos actes organitzats amb motiu de les Festes Majors que figuren en aquest llibre han estat patrocinats per l'Ajuntament de Carcaixent.

La coordinació, la programació i el bon desenvolupament d'aquests actes seria impossible sense el treball dels diferents departaments de l'Ajuntament de Carcaixent, de l'empresa municipal Procarsa, de Protecció Civil i dels diferents col·lectius i associacions locals.

Moltes gràcies a tots i totes.

SS. MM. ELS REIS

D. FELIPE VI i D.ª LETIZIA

Molt Honorable

CARLOS MAZÓN GUIXOT

PRESIDENT GENERALITAT VALENCIANA

Il·lustríssim Senyor

VICENTE JOSÉ MOMPÓ ALEDO

PRESIDENT DIPUTACIÓ DE VALÈNCIA

Saluda Alcaldessa

CAROLINA ALMIÑANA LLEDÓ
Alcaldessa de Carcaixent

Estimats carcaixentins i carcaixentines,

Em dirigisc a tots vosaltres, en les meues primeres Festes Majors com a Alcaldessa de Carcaixent, amb el major dels orgulls i el més profund dels sentiments.

Des de xiqueta he esperat les Festes amb moltíssima il·lusió, perquè sempre són un llaç que ens uneix, un temps per a teixir històries d'amor i amiatat que reforcen els nostres vincles, i on sempre podem trobar un motiu per a celebrar amb les persones que apreciem uns moments d'emocions positives que ens òmpliguen l'ànima i ens carreguen les piles per al dia a dia. Som una ciutat unida per bons valors, per bones persones, i amb una visió comuna de creixement i progrés. Les Festes Majors d'un poble suposen una oportunitat especial per a compartir, amb els nostres conveïns, experiències que ens acosten mútuament i ens enriquisquen. Són dies de diversió i harmonia, en els quals espere que els carrers es tornen a omplir d'alegria.

Vos desitge a tots que disfruteu d'estes festes 2023 i, sobretot, vos convide a eixir i viure-les intensament.

Amb carinyo i gratitud.

Saluda Regidora de Festes

Mª AMPARO ESPLUGUES BOSCH
Regidora de Festes

Un any més, Carcaixent es prepara per a celebrar les seues festes majors i patronals, en honor a la Verge d'Aigües Vives i el màrtir S. Bonifaci.

És un vertader honor i plaer poder dirigir-me a tots vostés com a regidora de festes en el meu primer any, i enviar-los a tots la meua més sincera salutació i desig de què passen unes bones festes.

Com a carcaixentina he disfrutat molt de les festes del nostre poble. Recorde amb afecte aquells anys de la meua infantesa i recorde aquelles persones que em van acompanyar i que hui ja no es troben ací. Recorde amb alegria eixir de festes amb els meus amics i amigues, i compartir amb ells de tot allò que és un Carcaixent en festes. Ara, i ho reconec amb sorpresa, sóc la persona encarregada d'organitzar aquestes festes que tant he disfrutat.

Com a regidora he treballat des del meu primer dia en poder fer avant aquestes festes. Han es-

tat moltes les dificultats que han anat sorgint derivades de la falta de temps que el meu equip i jo hem tingut per treballar pel nostre poble, però us assegure que hem fet tot allò que hem pogut perquè aquestes siguen unes festes úniques, i encara que no seran allò que haguérem volgut fer, han sorgit amb la intenció de què vostés puguen disfrutar-les i amb gran afecte cap al poble i la ciutadania de Carcaixent, i us assegure que continuarem treballant any rere any per aconseguir les festes que el nostre poble mereix.

Parlar de les festes de Carcaixent, és parlar de la nostra identitat com a poble, de la nostra gent i de les nostres tradicions. Parlar de Carcaixent en festes és parlar de totes aquelles persones que al llarg del temps han marcat la nostra història col·lectiva i personal. Parlar de Carcaixent en festes, també és parlar d'aquelles persones que hui mantenen la nostra història i el nostre patrimoni viu, per eixe motiu, vull agrair de forma especial a totes les

associacions socioculturals la seua llavor i col·laboració.

Com no, vull dedicar també unes línies a les confraries de la Mare de Déu i de Sant Bonifaci, per agrair-los la seua llavor en l'organització dels actes en honor als nostres patrons i per la seua feina altruista que ho fa possible. També vull cridar a la ciutadania de Carcaixent a una major participació en aquests actes, ja que són l'origen de la nostra festa i formen part de la nostra identitat com a poble.

Finalment, vull desitjar-los a tots vostés que passen unes bones festes i els anime a que les visquen de forma activa participant en tots els actes que s'han programat. També els convida a que aquestes siguen unes festes on abunde el civisme i el respecte, i que ens ajuden a augmentar la nostra unió com a poble.

**BONES FESTES!
VISCA CARCAIXENT!
VISCA ELS NOSTRES PATRONS!**

Saluda Rector

JOSÉ MIGUEL PERIS SILLA
Rector Parròquia de l'Assumpció

Esto de escribir un artículo a tres meses vista de un acontecimiento, siempre me ha puesto nervioso. Estoy a pleno y caluroso mes de julio y, como todos los años, ya me piden las Cofradías el Saluda para el Libro de Fiestas en Honor de nuestra Patrona, la Virgen de Aguas Vivas y de nuestro Patrón San Bonifacio Mártir. Hasta el mes de octubre, en que se reparte el *Libret*, pueden pasar muchas cosas. Pero lo que nunca pasa de moda y nunca pierde actualidad es el amor de este pueblo a sus Santos Patronos.

A la hora de escribir un Saluda siempre me pregunto: "¿Y qué digo este año?". ¿Qué se puede decir de nuevo? Vivimos en una sociedad en que buscamos nuevas experiencias, novedades, cosas extraordinarias, como si nuestros quehaceres, nuestro trabajo, nuestras relaciones, incluso nuestra Fe, nos aburrieran. Y podemos caer en la tentación del "Ojalá". Ojalá no hubiera estudiado esta carrera, ojalá no me hubiera casado con esta persona, ojalá hubiese hecho esto o no hubiese hecho lo otro, ojalá no hubiese nacido, etc. Pues de la mentalidad del "Ojalá" hay que salir huyendo como del diablo, porque nos conduce al pesimismo y al vacío. *A que mos calfém el cap.*

Ante la aparente monotonía de la vida, nuestra Madre del Cielo nos enseña que podemos **hacer nuevos todos los días**, sin necesidad de escapar ni rehuir de nuestras responsabilidades. Hacer de lo ordinario, algo extraordinario, por amor.

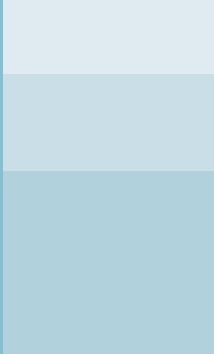
Así, cada año, mes a mes, día a día, los Cofrades de La Virgen, de San Bonifacio Mártir, las Asociadas, trabajan para estas Fiestas como si fueran las primeras, las únicas o las últimas.

Este año, además de D. Juan Oliver, Obispo Emérito de Requena-Perú e hijo de Carcaixent, tendremos en el último día de la Novena a nuestro nuevo Arzobispo de Valencia, D. Enrique Benavent.

La Fe, per Vos, no mor. ¡Qué gran verdad! Pidámosle muchas veces a Nuestra Madre Santísima y a su Hijo Jesucristo que nos aumente la Fe. Que no nos contentemos simplemente con no perder la Fe, sino que profundicemos cada día en la vivencia cotidiana de nuestro ser de cristianos, en todos los ámbitos de la vida, con naturalidad.

Recibid la bendición de vuestro Cura Párroco y Prior.

programació de festes

2023

Programa de festes

DIVENDRES 29 DE SETEMBRE

- ▶ A les 18:00h. A la plaça del Mercat. **Concentració dels cotxes participants del 56 Ral·li Humorístic.**
- ▶ A les 19:00h. **Cavalcada de cotxes del Ral·li Humorístic** amb l'itinerari següent: eixida del carrer Lluís Vives, pas pels carrers: Ramón i Cajal, la Vall, José Vidal Canet, Alacant, Martí Talens, Sant Francesc d'Assís i finalització en el carrer Sant Antoni a l'altura de l'estàtua.
- ▶ A les 20:00h. Al pati del Col·legi San Antonio. **Inauguració del centenari de la seua fundació (1923-2023).**
- ▶ A les 22:00h. Al parc Navarro Daràs, zona pròxima al Casal Jove. Sopar de participants del Ral·li Humorístic, a càrrec de l'organització, per tal de recuperar forces i agafar energia. Tot seguit, realització de les **proves de la primera nit.**

DISSABTE 30 DE SETEMBRE

- ▶ Des de les 9:00h. i durant tot el matí. Per diferents racons de la població, realització de les **proves del primer matí del 56 Ral·li Humorístic.**
- ▶ A les 20:15h. A l'església de Sant Francesc d'Assís. **XXII Festival Coral de Festes Majors de Carcaixent.** Cors participants:
 - **Coral Polifònica Ciutat d'Alzira.** Director: José Luis Palomares Peñalba.
 - **Coral l'Esperança d'Arenys de Mar.** Directora: Anna González Bayo.
 - **Agrupació Coral de Carcaixent.** Director: Josep Antoni Martínez Lerma.

Programa de festes

- ▶ A les 22:30h. Al parc Navarro Daràs, la innovadora **Gran Gala Ral·liera del 56 Ral·li Humorístic**, anteriorment coneguda com la prova final. En acabar, **discomòbil**.

DIUMENGE 1 D'OCTUBRE

- ▶ A partir de les 9:30h. i al carrer Apotecari Bodí a l'altura de la porta principal del Centre comercial Ribera del Xúquer, començarà la **VI edició de les Curses Infantils**. Hi haurà varies curses segons categories en circuit tancat. Seguidament, a les 10:30h. es celebrarà la **XLIII Volta a Peu a Carcaixent**, amb recorregut per zona urbana i perifèrica amb una distància de 10.000m.

Per a les **Curses Infantils** la inscripció i recollida de dorsals serà gratuïta al Centre Comercial els dies 27, 28 i 29 de setembre, en horari de 19h a 21h i el mateix dia de la prova fins a les 9:00h.

Les inscripcions per a la **XLIII volta a Peu** seran via telemàtica a l'adreça **www.cronorunner.com**. Preu 6€, inclou xip i samarreta i és podran inscriure fins al divendres 29 de setembre o completar 800 inscripcions. La recollida de dorsals serà el mateix dia de la prova a partir de les 8:00h fins a instants abans de donar l'eixida. A la recollida del dorsal es podrà fer entrega de menjar no perible per a col·laborar amb el banc d'aliments. *Hi haurà obsequis per a tots els xiquets i trofeus per als tres primers classificats de les diverses categories en el cas dels adults. Organitza: Club d'Atletisme Carcaixent.*

Programa de festes

- ▶ A partir de les 10:30h. Trofeu Festes Majors **Concurs de pistola de foc central** a la Galeria de Tir "Les Coves". Memorial a Pascual Femenia. Organitza: Club de Tir Olímpic Carcaixent.
- ▶ A les 12:00h. Al Passeig, a l'altura de l'estàtua. **Concentració de participants del Ral·li Humorístic**. Tot seguit, **cercavila de disfresses** amb l'itinerari següent: Passeig, carrer Sant Francesc d'Assís, carrer Martí Talens, carrer la Vall, carrer Bonaire, carrer Murillo, carrer Sant Antoni, Passeig i parc Navarro Daràs
- ▶ A les 14:30h. Al parc Navarro Daràs, zona pròxima al Casal Jove. Si els cuiners posen l'arròs a hora, **56 edició de les paelles ral·lieres**.
- ▶ A les 17:30h. Al parc Navarro Daràs, zona pròxima al Casal Jove. **Lliurament de premis del 56 Ral·li Humorístic**. Tot seguit, com a cloenda de la festa, **batalla de xaranges**.

DIMARTS 3 D'OCTUBRE

- ▶ El Mercat Municipal acollirà en el seu horari habitual, **l'exposició itinerant "Entrenar la mirada feminista"**, amb il·lustracions de l'artista Marta Colomer-Tutticonfetti. Del 3 al 17 d'octubre.
- ▶ A les 20:00h. **Sorteig del Concurs de Paelles**, a les escales de la Plaça del Mercat. En el mateix acte, la suma de donatius d'inscripció serà entregada per part de l'Associació del Mercat Municipal a una associació sense ànim de lucre designada pel mateix Mercat.

Programa de festes

DIJOUS 5 D'OCTUBRE

- ▶ A les 20:00h. Inauguració de l'exposició de l'obra guanyadora i finalistes de la **XI Biennial de Pintura** al carrer Sant Llorenç 1, Sala d'Exposicions Municipal «Paulino Peris Guerola». Del 5 al 16 d'octubre.
Horari de visita: de dilluns a dissabte, de 19:00h a 21:00h.
Diumenges i festius: matins de 12:00h a 14:00h i vesprades de 19:00h a 21:00h.
- ▶ A partir de les 20:00h. A la sala coberta del Poliesportiu Municipal, **Curs de defensa personal**, sessió gratuïta.
Organitza: Club d'Aikido Budo Kai i Escola d'Aikido Daiku Shin Dojo.

DIVENDRES 6 D'OCTUBRE

- ▶ A les 19:30h. **Inauguració oficial de les FESTES MAJORS.**
Itinerari de la Corporació Municipal: Ajuntament, Julià Ribera, Sant Francesc d'Assís, Passeig, Parc Navarro Daràs i Fira, acompanyats per la Banda Juvenil de la Lira i Casino Carcaixentí.
- ▶ A les 20:30h. **Obertura Oficial de la Fira.**
- ▶ A les 21:30h. Al parc Navarro Daràs. **Castell de focs artificials, amb motiu de la inauguració de les Festes Majors i Patronals.**
- ▶ A les 23:00h. Al Parc Navarro Daràs, **actuació Orquestra MÓNACO**, a continuació, **discomòbil.**

Programa de festes

DISSABTE 7 D'OCTUBRE

- ▶ A partir de les 9:00h. Al carrer Baronessa Santa Bàrbara. **Presentació de l'Escola de Pilota Carcaixent i partides femenines i masculines de pilota valenciana.** Organitza: Club de Pilota Valenciana de Carcaixent.
- ▶ A partir de les 10:00h. Al Passeig: **LVII Torneig Infantil d'Escacs per Equips**, Memorial Eduardo Rubio. Competició per equips sub-16 d'Escoles d'Escacs de la província. Organitza: Club Escacs Carcaixent.
- ▶ A les 19:00h. **Pregó** a càrrec de l'alcaldeessa de Carcaixent Carolina Almiñana, a l'escenari de l'estàtua de Julià Ribera.
- ▶ A continuació **Entrada falsa de Moros i Cristians.**
- ▶ A les 23:00h. A la Plaça Espanya, espectacle musical **Tribut a Nino Bravo amb Juan Ramón González.**
- ▶ A les 24:00h. Al carrer Calciners, **concert Kogollonuts.** Organitza: Comparses Alzayans i Contrabandistes.
- ▶ A les 24:00h. Al pàrquing de l'estació, **discomòbil** a càrrec de **Dj Gabry i Dj Jes.**

DIUMENGE 8 D'OCTUBRE

- ▶ A les 9:30h. Al passeig. **Matinal Motera. Exposició de Motor Antic.**
- ▶ A les 18:00h. **Entrada de Bandes** des del carrer Sant Antoni.
- ▶ A les 19:00h. **Entrada Triomfal de Moros i Cristians.** Itinerari pels carrers: Vidal Canet, Alacant, Martí Talens, Sant

Programa de festes

Francesc d'Assís, Sant Antoni, acabant en Rosendo Pastor.
Pobles convidats: ALZIRA, PERELLÓ, ONTINYENT I BENIGNÀNIM.
Organitza: Comparses Alzayans, Contrabandistes, Pirates i Bandoleres de Carcaixent.
Patrocina: Ajuntament de Carcaixent.

- ▶ A les 23:30h. Al Parc Navarro Daràs, actuació de **l'Orquestra PLATINO**, a continuació, **discomòbil**.

DILLUNS 9 D'OCTUBRE

- ▶ A partir de les 8:00h. En la ZPC de Fortaleny en els sectors B-1 i B-2 i en horari de 8 a 13h es celebrarà el **Trofeu Festes Locals del concurs de pesca**, els premis seran en material de pesca.
Organitza: Societat de pesca de Carcaixent.

- ▶ A partir de les 9:30h. Des del Parc Navarro Daràs, **XXVIII Dia de la Bicicleta. Pujada a l'Hort de Soriano**. Hi haurà un bon esmorzar per als primers 800 participants. A l'Hort de Soriano es realitzaran diferents exhibicions i concursos. Entrega de dorsals de 8:30h a 9:30h en el Passeig, vora el Parc Navarro Daràs. Inscripció gratuïta. *A la recollida del dorsal es podrà fer donació d'aliments no peribles per a col·laborar amb el Banc d'Aliments*.
Important: Serà obligatori l'ús del casc.
- ▶ A les 11:30h. **Processó Cívica de la Corporació Municipal** des de l'Ajuntament, carrer Julià Ribera, Sant Francesc d'Assís,

Programa de festes

Passeig, Jaume I, acabant a la Plaça d'Espanya, on està l'escultura homenatge al rei En Jaume I El Conqueridor.

Commemoració del 9 d'octubre, dia en què la ciutat de València fou conquerida pel rei Jaume I l'any 1238, on gaudirem dels magnífics Balls tradicionals a càrrec del Grup Les Folies, que obriran i tancaran l'acte. Aquest any dedicat a la SMR Lira i Casino Carcaixentí pel seu 75 aniversari. Portaran la Senyera els usuaris del Centre Ocupacional El Clot.

- ▶ En acabar es procedirà a la disparada de **21 salves en honor** al rei En Jaume I.
- ▶ A les 19:00h. Al carrer Calciners, **Tardeo** amb l'**actuació del grup Eñe**. Organitza: Comparses Alzayans i Contrabandistes.
- ▶ A les 20:00h. A la Plaça Espanya. **Espectacle musical infantil NUNCA JAMÁS**.
- ▶ A les 21:30h. Al Parc Navarro Daràs. **Festival de Música i Balls**, amb el **Grup de Balls Populars Les Folies de Carcaixent** i "**Cuadro de Jotas**" del Centre Aragonés de València.

DIMARTS 10 D'OCTUBRE

- ▶ A les 19:00 h. A la Biblioteca Municipal, conferència de Vicent Guerola Blay. **Les anyades de la seda en València a través de la seua intrahistòria**.

Programa de festes

Pau Álvarez López

DIMARTS 10- DIMECRES 11 D'OCTUBRE

IX NITS DE PATRIMONI

Recreacions que giraran al voltant dels orígens de Carcaixent i els seus primers assentaments. (Amb la col·laboració de Catxivatxes) (Dos torns: primer 21:00h i segon 22:30h)

Durada aproximada: 45-50 minuts.

(cada espai és una visita independent)

On ens trobarem?:

- **Monestir de la Barraca d'Aigües Vives.**
- **Ermita de sant Roc.**
- **Parròquia de l'Assumpció.**

Reserves per a cada espai en: www.instantticket.es / inscripció a partir del dia 2 d'octubre a les 10:00 h.

Preu activitat 3 euros/persona/visita (inclou recordatori).

DIMECRES 11 D'OCTUBRE

- ▶ A les 20:30h. Al Magatzem de Ribera. **Actuació d'Eugeni Alemany**, amb l'espectacle **"A ningú que li passe"**. Venda d'entrades: www.eugenialemanym.com/entrades.
- ▶ A les 23:30h. Al Parc Navarro Daràs. **Espectacle musical Tribut a Queen "REMEMBER OF QUEEN"**.
- ▶ A les 24:00h. Al pàrquing de l'estació. **Discomòbil** a càrrec de **Dj Pablosu i Dj Centico**.

Programa de festes

DIJOUS 12 D'OCTUBRE

- ▶ A partir de les 10:00h Al Passeig, **VII Torneig Infantil d'Escacs Ciutat de Carcaixent.**
Torneig infantil d'Escacs individual per a joves sub-16 naturals o escolaritzats/des a Carcaixent.
Organitza: Club Escacs Carcaixent.
- ▶ A les 11:00 h. Al Camp de l'Olivera de la Mare de Déu, tradicional acte de la **TROBALLA** de la Sagrada Imatge de la Mare de Déu d'Aigües Vives.
- ▶ Des de les 11:00h. Al Parc Navarro Daràs. **LXI Concurs de Paelles.** Organitzat per l'Associació de Comerciants del Mercat i Patrocinat per l'Ajuntament de Carcaixent.
- ▶ A partir de les 11:00h. **Recollida d'ingredients** al Mercat Municipal, a les escales de la Plaça del Mercat.
- ▶ A partir de les 12:00h. Al Parc Navarro Daràs es podrà **començar a cuinar** sols en els llocs autoritzats, en atenció a les instruccions de les bases.
- ▶ De les 13:30h a les 14:30h, les persones participants presentaran les seues paelles al Jurat.
- ▶ Aproximadament a les 15:30h tindrà lloc el **lliurament de premis** a l'escenari ubicat al Parc Navarro Daràs.
- ▶ A les 17:00h. Tardeo paelles amb **DJ Perpi.**
- ▶ A partir de les 16:30h. Al Passeig, **XXIV Torneig absolut d'Escacs Ciutat de Carcaixent.**
Torneig absolut d'Escacs per a jugadors naturals de Carcaixent i obert per a jugadors federats.
Organitza: Club Escacs Carcaixent.

Programa de festes

- ▶ A les 19:00h. A la Plaça Major. **Festival de Bandes** a càrrec de la SMR Lira Carcaixentina i la Societat Unió Musical de Sueca.
- ▶ A les 20:30h. Al Magatzem de Ribera. **Actuació d'Eugeni Alemany**, amb l'espectacle **"A ningú que li passe"**. Venda d'entrades: www.eugenialemany.com/entrades.

DIVENDRES 13 D'OCTUBRE

- ▶ A les 22:00h. Al parc Navarro Daràs, **Correfocs populars de la Colla de Dimonis de Mislata**.
- ▶ A les 24:00h. Al pàrquing de l'estació. **Discomòbil** a càrrec de **Dj Liyo i Dj Saporta**

DISSABTE 14 D'OCTUBRE

- ▶ A partir de les 9:00h. Al pavelló cobert del poliesportiu municipal. **Encontre d'Arts Marcials** a càrrec de diferents entitats d'arts marciais locals. Entrada lliure.
Organitzen: Club Kungfu del Aguila, Club Aikido Shin Dojo i Club Wing Chun
- ▶ A les 12:00 Actuació del grup jove local **Calle 73** a la Plaça del Convent.
- ▶ A les 18:00h. A la Plaça del Convent. **Festa Junior**.
- ▶ A les 18:00h. Al Parc Navarro Daràs. **Tardeo REMEMBER** a càrrec dels **DJ's: José Pla, Javi Oliver, Javidrink i José Coll**. Presentat per José Miguel Ortolà.

Programa de festes

- ▶ A les 19:30h. Al Teatre D. Enrique, «**Ja en tinc 30**» **Àgora Teatre**. Venda d'entrades del 2 al 6 d'octubre, en horari de 19:00 a 21:00 h. a la taquilla del teatre.
- ▶ A les 19:30 h. En la Parròquia de l'Assumpció, **SOLEMNE EUCARISTIA CONCELEBRADA**, amb homilia, en honor de Sant Bonifaci Màrtir, Patró Canònic de Carcaixent.
- ▶ En acabar, **disparada d'un ramell de focs artificials**, patrocinat pel M. I. Ajuntament.
- ▶ A les 24:00h. Al pàrquing de l'estació. **Discomòbil** a càrrec de **Dj Héctor Andreu** i **Dj Centico**.

DIUMENGE 15 D'OCTUBRE

- ▶ A les 9:00 **Matinal Motera** Amics de la Motos. A foc Seguit amb l'exhibició d'Emilio Zamora.
- ▶ A les 12:00h. Al Magatzem de Ribera. **Concert de Festes** a càrrec de la **SMR Lira i Casino Carcaixentí**.
- ▶ A les 19:00h. A la Plaça d'Espanya. **Concert de la Rondalla de Carcaixent**.
- ▶ A les 19:30h. Al Teatre D. Enrique, «**Ja en tinc 30**» **Àgora Teatre**. Venda d'entrades del 2 al 6 d'octubre, en horari de 19:00 a 21:00 h. a la taquilla del teatre.
- ▶ A les 22:00 h. En la Plaça Major, Volteig general de campanes i tradicional acte de la **DESCOBERTA DE LA MARE DE DÉU** amb balls tradicionals del **Grup Les Folies**.

Programa de festes

- ▶ A continuació: Al Parc Navarro Daràs. **Castell de focs artificials.**
- ▶ A les 23:00h. Al Parc Navarro Daràs. **Actuació Orquestra LA PATO.**

DILLUNS 16 D'OCTUBRE

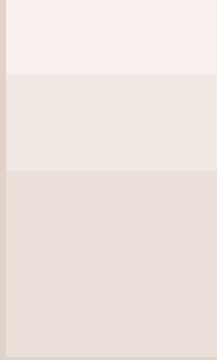

- ▶ A les 13:00h. Al Passeig. **Festa del Pasdoble**, amb la Banda Juvenil, la Banda Simfònica de la Lira i Casino Carcaixentí i la Colla de dolçaina i tabal "La Murga de les Barraques".
- ▶ A les 14:00h. **Mascletada.**
- ▶ A les 19:00 h. En la Parròquia de l'Assumpció, **SOLEMNE PROCESSÓ GENERAL**, en honor dels nostres Sants Patrons, Sant Bonifaci Màrtir i la Mare de Déu d'Aigües Vives.
- ▶ A les 23:30h. Al Parc Navarro Daràs. **Castell de focs artificials.**
- ▶ **Tancament oficial de les FESTES MAJORS de 2023.**

DIUMENGE 22 D'OCTUBRE

- ▶ A partir de les 9:00h. Al Poliesportiu Municipal, finals en categoria dobles i individuals del **Torneig de Festes de tenis** que es disputarà des del dia 23 de setembre amb les fases eliminatòries.
Organitza: Club de tenis El Cordell.

**programa oficial
d'actes religiosos**

2023

Programa oficial d'actes religiosos

DILLUNS, 9 D'OCTUBRE

SOLEMNE TRIDU EN HONOR DE SANT BONIFACI MÀRTIR

- ▶ A les 19:00 h. En la Parròquia de l'Assumpció, **PRIMER DIA DEL SOLEMNE TRIDU** en honor de Sant Bonifaci Màrtir en sufragi de monsenyor Miguel Roca Cabanellas, arquebisbe que va ser de València, i de mossén Francisco Escrivà Peiró, Rector que va ser d'aquesta Parròquia i Prior de la Confraria, a intenció de la Confraria.

DIMARTS, 10 D'OCTUBRE

- ▶ A les 19:00 h. En la Parròquia de l'Assumpció, **SEGON DIA DEL SOLEMNE TRIDU** en honor de Sant Bonifaci Màrtir, en sufragi dels confreres/ses difunts de la Confraria de Sant Bonifaci Màrtir.

DIMECRES, 11 D'OCTUBRE

- ▶ A les 19:00 h. En la Parròquia de l'Assumpció, **TERCER DIA DEL SOLEMNE TRIDU**, en honor de Sant Bonifaci Màrtir, en sufragi les Religioses Dominiques difuntes del Monestir de Corpus Christi.

Programa oficial d'actes religiosos

DIJOUS, 12 D'OCTUBRE

DIA DE LA TROBALLA DE LA IMATGE DE LA MARE DE DÉU D'AIGÜES VIVES

- ▶ A les 8:00 h. Al final del carrer de Gandia (rotonda de la Piscina Municipal "Pascual Vernich", concentració de romers i eixida de **la Romeria** a peu fins al Camp de l'Olivera de la Mare de Déu, a la Vall d'Aigües Vives.
- ▶ A les 10:00 h. **Arribada dels romers** al Camp de l'Olivera de la Mare de Déu i **esmorzar**.
- ▶ A les 11:00 h. Al Camp de l'Olivera de la Mare de Déu, tradicional acte de la **TROBALLA de la Sagrada Imatge de la Mare de Déu d'Aigües Vives**.
- ▶ A continuació **Solemne Missa de Campanya**, en sufragi dels difunts de Carcaixent, de la Barraca d'Aigües Vives i de les famílies Oliver-García i Alís-Ramos, benefactors de la Confraria. Una vegada finalitzada es procedirà al trasllat en romeria de la Sagrada Imatge a la Parròquia de la Mare de Déu d'Aigües Vives de La Barraca. Abans de la Missa serà sortejada una imatge de la Mare de Déu.
- ▶ A les 13:00 h. Organitzada per la Colla de Portadors, **paelles de germanor** al Camp de l'Olivera de la Mare de Déu. Per al que es recomana posar-se en contacte amb els responsables per a obtindre els tiquets.
- ▶ A les 17:30 h. **Retorn en caravana** automobilística romera, portadora de la imatge de la nostra Excelsa Patrona, que serà rebuda oficialment en el temple parroquial de Sant Francesc de

Programa oficial d'actes religiosos

Paula (La Muntanyeta). A continuació, **trasllat a la Parròquia de l'Assumpció**, recorrent el següent itinerari: Horta, Gandia, La Vall, Bonaire, Murillo, Sant Antoni, Sant Francesc d'Assís, Julià Ribera i Plaça Major; esperant que els veïns engalanen els balcons, per a una major esplendor.

DIVENDRES, 13 D'OCTUBRE

FESTIVAT DE SANT FRANCESC DE PAULA

- ▶ A les 19:30 h. En la Parròquia de l'Assumpció, **SOLEMNE EUCARISTIA** en honor de Sant Francesc de Paula, en sufragi de tots els socis difunts.

DISSABTE, 14 D'OCTUBRE

FESTIVAT DE SANT BONIFACI MÀRTIR PATRÓ CANÒNIC DE CARCAIXENT

- ▶ A les 8:00 h. **VOLTEIG GENERAL DE CAMPANES** i tret de 21 Salves en honor de San Bonifaci Màrtir.
- ▶ A les 12:00 h. **VOLTEIG GENERAL DE CAMPANES** i tret de 21 Salves en honor de San Bonifaci Màrtir.

Programa oficial d'actes religiosos

- ▶ A les 19:30 h. En la Parròquia de l'Assumpció, **SOLEMNE EUCARISTIA CONCELEBRADA**, amb homilia, en honor de Sant Bonifaci Màrtir, Patró Canònic de Carcaixent, presidida per mossén Don José Miguel PERIS SILLA, Rector i Prior de la Confraria, i amb l'assistència de les nostres primeres Autoritats. La part musical serà interpretada pel COR DE VOLUNTARIS DE SANT VICENT DE PAÚL (Asil), sota la direcció de Juana Taléns Bernabeu.

En acabar, disparada d'un ramell de focs artificials, patrocinat pel M. I. Ajuntament.

DIUMENGE, 15 D'OCTUBRE

SOLEMNES VESPRES, EUCARISTIA, TRASLLAT I DESCOBERTA DE LA MARE DE DÉU

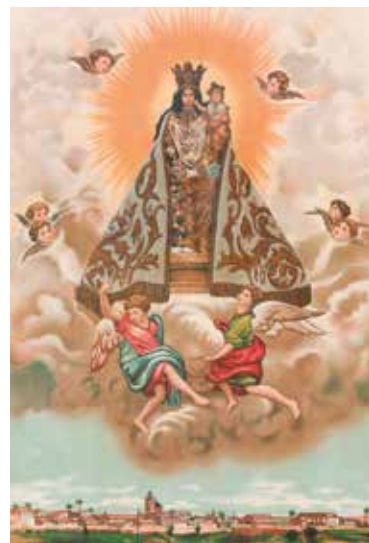
- ▶ A les 19:00 h. SOLEMNES VESPRES amb la celebració de l'EUCARISTIA i TRASLLAT de la nostra Excelsa Patrona, la Mare de Déu d'Aigües Vives, des de la seua Capella a l'Altar Major, presidit per mossén José Miguel PERIS SILLA, Rector i Prior de la Confraria i Gran Associació. La part musical serà interpretada per COR PARROQUIAL "Mare de Déu d'Aigües Vives", sota la direcció de Maribel Escuriet.
- ▶ A les 22:00 h. En la Plaça Major, Volteig general de campanes i tradicional acte de la DESCOBERTA DE LA MARE DE DÉU, presidit pel Prior de la Confraria i Gran Associació i Clergat de Carcaixent.
- ▶ Seguidament Ofrena de Flors per part de les entitats, associacions i devots de la Patrona.
- ▶ En finalitzar, NIT DE FOC patrocinada pel M. I. Ajuntament.

Programa oficial d'actes religiosos

DILLUNS, 16 D'OCTUBRE

FESTIVITAT DE LA MARE DE DÉU D'AIGÜES VIVES PATRONA DE CARCAIXENT

- ▶ A les 8:00 h. **VOLTEIG GENERAL DE CAMPANES** i tret de 21 Salves en honor de la Mare de Déu.
- ▶ A les 9:00 h. En la Parròquia de l'Assumpció, **Santa Missa**.
- ▶ A les 11:00 h. En la Parròquia de l'Assumpció, **SOLEMNE CONCELEBRACIÓ DE LA EUCARISTIA** en honor de la Mare de Déu d'Aigües Vives, presidida per l'Excm. i Rvdm. Sr. Fra Juan OLIVER CLIMENT, Bisbe emèrit de Requena (Perú), i amb l'assistència de les nostres primeres Autoritats. La part musical serà interpretada per la CORAL DE CARCAIXENT, dirigida per En Josep Antoni Martínez Lerma.
- ▶ A les 18:30 h. En la Parròquia de l'Assumpció, **Santa Missa**.
- ▶ A les 19:00 h. En la Parròquia de l'Assumpció, **SOLEMNE PROCESSÓ GENERAL**, en honor dels nostres Sants Patrons, Sant Bonifaci Màrtir i la Mare de Déu d'Aigües Vives, amb l'assistència de les nostres primeres autoritats, que recorrerà el següent itinerari: Santíssim, Rector Monzó, Sant Cristòfol, Mare de Déu dels Desemparats, Boscà, Sant Llorenç, General Prim, Santa Anna, Apòstol Santiago, Sants de la Pedra, Mare de Déu d'Aigües Vives, Julià Ribera, Pare Marchena, Sant Roc i Plaça Major. Participaran en tan solemne acte les tradicionals Danses i la llorejada S. M. "Lira Carcaixentina-Casino Carcaixentí".
- ▶ Al final serà disparat un **ramell de focs artificials**.

Programa oficial d'actes religiosos

DEL 17 AL 25 D'OCTUBRE

SOLEMNE NOVENARI

- ▶ A les 19:00 h. En la Parròquia de l'Assumpció, SOLEMNE NOVENARI en honor de la Mare de Déu d'Aigües Vives, amb Eucaristia.
- ▶ L'últim dia de la Novena, SOLEMNE EUCARISTIA CONCELEBRADA, presidida per l'Excm. i Rvdm. Sr. Dr. N'Enrique BENAVENT VIDAL, Arquebisbe Metropolità de València. La part musical serà interpretada per la CORAL DE CARCAIXENT, dirigida per En Josep Antoni Martínez Lerma.
- ▶ En finalitzar serà disparat un ramell de focs artificials.

39a MOSTRA DE TEATRE A CARCAIXENT

Del 20 al 29 d'octubre de 2023

PRIMITAL PRIME

COMPANYIA: YLLANA
& PRIMITAL BROTHERS
(PRODUCCIÓMADRILENYA)

Producció: Primal Brothers

Direcció: Héctor de Miguel

Intèrprets:

Iñigo García, Adri Soto, Pedro Herrero
i Manu Pilas

Una nova plataforma de contingut en línia està a punt d'eixir al mercat. Els llumeneres de màrqueting contracten un quartet vocal delirant com a mestres de cerimònies en la presentació oficial de la plataforma. Què podria eixir malament?

DIVENDRES 20 D'OCTUBRE
A LES 22:30 H
AL TEATRE D. ENRIQUE

L'ÚLTIM BALL

COMPANYIA:
L'HORTA TEATRE
(PRODUCCIÓ
VALENCIANA)

Direcció:

Carles Alberola

Ajudant de direcció:

Toni Agustí

Intèrprets:

Carles Alberola i Alfred Picó

L'Últim Ball vol ser un homenatge a tants i tants actors i actrius teatrals anònims que, amb els seus espectacles, més enllà de l'èxit o del fracàs, del reconeixement o dels premis, han fet feliç a molta gent.

DISSABTE 21 D'OCTUBRE
A LES 20:00 H
AL TEATRE D. ENRIQUE

LAILA

COMPANYIA: JUNO
(PRODUCCIÓ VALENCIANA)

Text i Direcció:

Bruno Tamarit

Intèrprets:

Lorena Martínez,
Isabel Julve
Juan Benavent

Proposta contemporània de teatre de text i dansa espanyola dirigida a un públic juvenil i adult. Laila narra la inspiradora història d'una jove amb TDAH (Trastorn de Dèficit d'Atenció i Hiperactivitat).

DIUMENGE 22 D'OCTUBRE
A LES 19:00 H
AL TEATRE D. ENRIQUE

ECLIPSI TOTAL

COMPANYIA:
PONT FLOTANT
(PRODUCCIÓ VALENCIANA)

Creació:

El Pont Flotant (Àlex Cantó, Joan Collado, Jesús Muñoz i Pau Pons)

Intèrprets:

Àlex Cantó i Jesús Muñoz.

Pont Flotant torna a embullar-se en els fils de la memòria per qüestionar-se com gestionem, com reaccionem, com eduquem, com ens preparem davant un fet inevitable i irreversible com és la mort.

DIVENDRES 27 D'OCTUBRE
A LES 22:30 H
AL TEATRE D. ENRIQUE

39a MOSTRA DE CARCAIXENT

TEATRE A

HANLE

COMPANYIA:
LEAMOK
(PRODUCCIÓ VALENCIANA)

Dramatúrgia i direcció:

Roberto Hoyo

Intèrprets:

L. Carlos Gómez i Roberto Hoyo

La cultura d'internet, la urbana i la japonesa es combinen per a dinamitzar aquesta versió lliure del clàssic de Shakespeare. Tant musical com estàticament, 'Hanle' se serveix del trap per a representar als Millennials i la Generació Z.

DISSABTE 28 D'OCTUBRE
A LES 20:00 H
AL TEATRE D. ENRIQUE

LA BANDA

COMPANYIA:
OTRA DANZA
(PRODUCCIÓ VALENCIANA)

Direcció i Coreografia:

Asun Noales

Direcció Escènica:

Asun Noales/ Lucas Escobedo

Intèrprets: Marta Santacatalina, Anna Sagrera, Carla Sisteré, Aarón Vázquez i Jorge Castro

Tipus: Dansa

"La Banda" trenca motlles, ix de qualsevol estructura o limitació. Són equip, treballen units, es diverteixen, comparteixen coneixement i experiència, són diferents però poden i saben entendre's.

DIUMENGE 29 D'OCTUBRE
A LES 19:00 H
A LA PLAÇA MAJOR

VENDA de localitats:

- A partir del dimarts 17 a les 09:00 h: en l'Àrea de Cultura i en Instanticket (instanticket.es)
- A la taquilla del teatre: els dies dels espectacles, una hora abans del començament de la representació.

Preus:

- Al Teatre D. Enrique: 8€ (carnet jove i jubilat 6 €).
- EL CARNET DE TEATRE 2023 serà vàlid per a aquests espectacles.
- A la Plaça Major: accés gratuït.

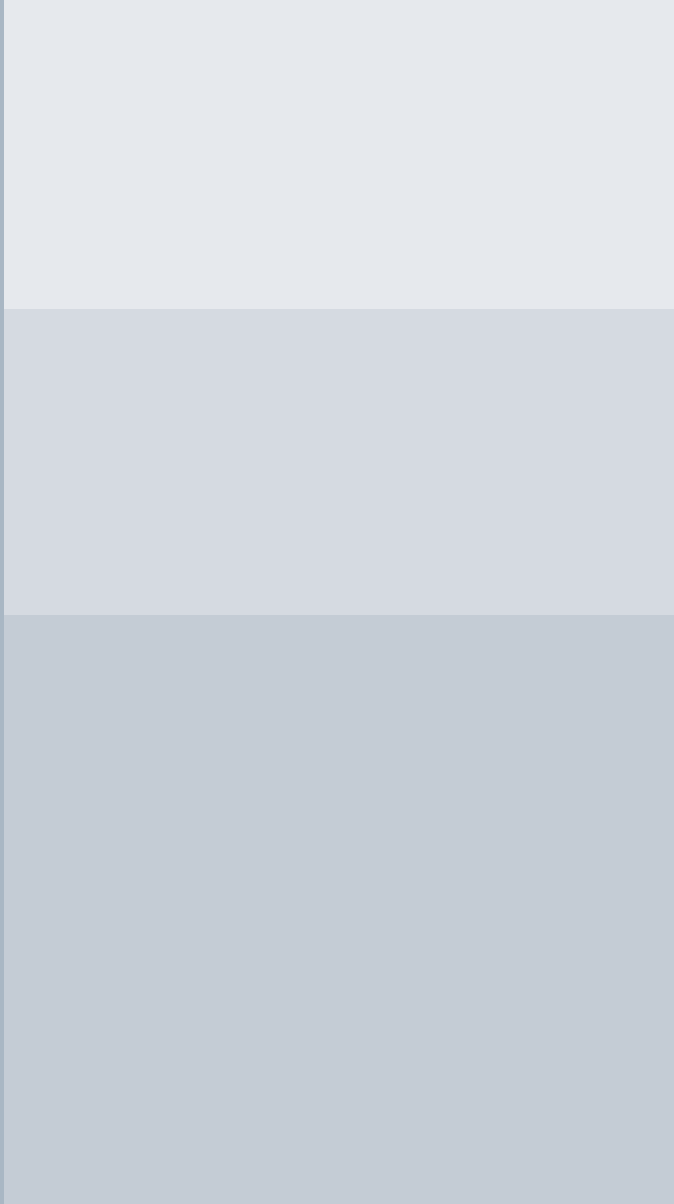
+ INFO: Àrea de Cultura
(96 245 76 24 / 49)

ORGANITZA:

COL-LABOREN:

col·laboracions literàries

2023

ENTORN A L'HALLASGO DE LA MARE DE DÉU D'AIGÜES VIVES I EL LLAURAORET DITJÓS

Bernat DARÀS i MAHIQUES
Cronista Oficial de Carcaixent

La troballa de la Mare de Déu d'Aigües Vives © Vicent Benavent Mompó

*“Y María, que es pura y es bella
com un atra no es puga trobar,
ix de la terra al impuls de una rella
y als dos bous reverents fa postrar.
Del Convent que hiá prop acudixen
els flarets al lloc sant del sucés,
y en lo mig de la Vall, li rendixen
dolces mostres de sant embelés.”*

Estrofa de l'Himne a la Mare de Déu d'Aigües Vives
(1916) del doctor Francesc Fogués i Juan, prevere.

Segons la llegenda, un criat del Convent d'Aigües Vives, mentre llaurava unes terres que pertanyien a la seua demarcació, notà amb sorpresa que els dos bous es detenien a l'aplegar davall les branques d'una olivera i s'hi quedaven agenollats, sense que les contínues instigacions de l'anònim llaurador foren prou per a moure'ls. Quan el llaurador agarrà la llegona per a descobrir l'obstacle que impedia la marxa del forcat, va veure sota la rella una imatge de la Mare de Déu quasi desenterrada pel contacte de la rella en el nas¹.

Meravellat el llaurador, corregué fins al Convent per a donar-los la notícia de troballa tan miraculosa. Reunida la comunitat, i després de donar gràcies a Déu pel benefici tan gran que els concedia a l'atorgar-los do tan preat, es dirigiren entusiasmats al lloc de la troballa. Allí admiraren una bonica imatge de la Mare de Déu mig coberta de terra, amb el nas maltractat per la rella, i els dos bous agenollats davant. Tot seguit, es dirigiren en processó al convent a on, després de cantar solemne Tedèum, dedicaren el nínxol principal de l'altar major al seu culte...

La data tradicional de l'*Hallasgo*² de la imatge de la Mare de Déu d'Aigües Vives (Jordán, *Historia de la Provincia de la Corona de Aragón...*, 1712, vol. II, p. 49), hom la fa remuntar al 16 d'octubre de l'any 1250,³ on se l'esmenta per primera vegada. Partint d'aquesta font, s'ha anat transmetent fins ara.

Són molt nombroses les relacions que s'han fet de l'*Hallasgo* de la Mare de Déu, devoció profundament arrelada en el cor de tots els carcaixentins, que la veneneren com a Patrona. D'entre elles mereixen especial menció les dels frares agustins **Jaume Jordán**,⁴ **Agustí Bella Alba**⁵ i **Tomàs Pérez**,⁶ **Francesc Fogués Juan**,⁷ l'historiador per excel·lència de la Vall, Convent i Mare de Déu d'Aigües Vives. A més a més d'una extensa bibliografia, de la qual inclourem les més importants:

¹ És el que diuen els goigs: “*El trobaros fon acàs./ puix és tradició molt vella/ que, la punta de una rella/ llaurant, vos tocà en lo nas./ Aquest senyal corrobora/ història tan celebrada:/ Socorreu-nos, Gran Senyora/ d'Aigües-Vives invocada*”.

² Localisme carcaixentí. L'*Hallasgo* té en valencià genuïna expressió en “Troballa”.

³ JORDÁN, J, *Historia de la Provincia de la Corona de Aragón de la sagrada orden de los Ermitaños de nuestro gran padre San Agustín, compuesta de quatro reynos, Valencia, Aragón, Cataluña, y las de Mallorca, y Menorca, y dividida en quatro partes...*, 1712, vol. II, p. 49.

⁴ *Historia de la Provincia de la Corona de Aragón de la Sagrada Orden de los Ermitaños de Nuestro Gran Padre San Avgvstín, compuesta de quatro reinos, Valencia, Aragón, Cataluña, y las Islas de Mallorca, y Menorca y dividida en quatro partes. Parte primera. Contiene las fundaciones de los conventos de religiosos, y religiosas del Reyno de Valencia; y las vidas de los insignes hijos, e hijas en santidad, letras y dignidades*, vol. II, València, impremta d'Antoni Bordazar, 1712, p. 49.

⁵ BELLA ALBA, A, *Verdadera Relación de la invención de la imagen de María Santíssima de Aguas Vivas, escrita por el padre maestro fray Agustín Bella, ex voto, estando conventual en esta Casa de Aguas Vivas*, manuscrit, ARV, secció “Clero”, llibre 3.886.

⁶ PÉREZ, T, *Compendio del feliz hallazgo de la milagrosissima imagen de la Virgen de Aguas Vivas, con alguna reflexión de sus notables circunstancias, y recopilación de algunos milagros de la Señora. Con una novena sobre los nueve renombres que se le dan en en la oración de la Salve, y otros tantos exemplos milagrosos, correspondientes a los asuntos. Por el R.P.M.Fr. Thomás Pérez, del Orden de N.G.P.S. Agustín. A petición, y expensas de los muy ilustres señores del Ayuntamiento de la leal Villa de Carcagente, à quienes obligado, y reverente le dedica*, València, Viuda de Jeroni Conejos, 1748. A l'Arxiu de Religiositat Popular de l'Arquebisbat de València és conserva un exemplar.

⁷ FOGUÉS JUAN, F, *Historia y tradición de la Virgen de Aguas Vivas, patrona de Carcaixent*, Confraria de la Mare de Déu, Sueca, L. Palàcios, 1982.

- ALBERT LLORCA, M, *Les Virges miraculeuses. Légendes et rituels*, Gallimard, 2002.
- CONSTANTÍ LLOMBART, *La joya de Carcagente ó la Virgen de Aguas Vivas. Auto en 3 actos y en verso*. Va ser estrenada en la inauguració del Teatre Liceo de Carcaixent, el 24 de febrer de 1881.
- DARÀS MAHIQUES, B, “Entorn a «l’Hallasgo» de la Mare de Déu d’Aigües Vives i el «Llauraoret ditjós»”, dins *Carcaixent. Festes Patronals 2000*, Confraria, s. p.
- DARÀS MAHIQUES, B, “Nuestra Señora d’Aigües Vives, patrona de Carcaixent”, dins *Iglesia en Valencia*, Arquebisbat de València, octubre 1987, p. 6.
- DARÀS MAHIQUES, B, *La «Sumaria Información...» sobre l’incendi de la Parròquia de Carcaixent i la realització de la nova imatge de la Mare de Déu d’Aigües Vives. 1736*, Carcaixent, Graficar, 2014.
- FERRI CHULIO, A, «El Compendio del Feliz Hallazgo y Novena en honor de la Mare de Déu d’Aigües Vives de Carcaixent» dins *Festes Majors a Carcaixent 1983*, Ajuntament, s. p.
- FERRI CHULIO, A, *Els goigs i l’himne a la Mare de Déu d’Aigües Vives, patrona canònica de Carcaixent*, 1991.
- FOGUÉS COGOLLOS, F. J, *Compendio histórico del Hallazgo y Novena de la imagen de María Santísima de Aguas-Vivas, patrona de la Ilustre Villa de Carcagente*, València, 1883.
- FOGUÉS COGOLLOS, F. J, *Sermón predicado el 16 de octubre de 1900 en la fiesta de la Madre de Aguas Vivas, patrona de la villa de Carcagente*, en su *Iglesia Parroquial*, València, Tipografía Moderna, a cargo de Miguel Gimeno, 1900.
- FOGUÉS JUAN, F, *Historia de la devoción a la Santísima Virgen en Carcagente. Obra premiada en los Juegos Florales de esta Ciudad en el año MCMXXI*, Carcaixent, impremta d’Alfred Bayarri, 1922.
- FOGUÉS JUAN, F, *Historia y tradición de la Virgen de Aguas Vivas, patrona de Carcaixent*, Confraria de la Mare de Déu, Sueca, impremta Lluís Pal’acios, 1982.
- GARCÍA ALMIÑANA, E, “La «Verdadera Relación»... del Padre Bella, agustino”, dins *Carcaixent. Festes Patronals 1989*, Confraria de la Mare de Déu, s. p.
- GOMIS CORELL, J. C, “Els goigs a Nostra Senyora d’Aigües Vives. La joia més valuosa de la Verge”, dins *Carcaixent. Festes Patronals 1994*, Confraria de la Mare de Déu, s. p.
- NAVARRO DARÀS, J. M, *Sermón de la Santísima Virgen de Aguas Vivas, patrona de Carcagente. Predicado en su festividad principal el 16 de octubre de 1888... e impresa a expensas de la Junta de Fiestas*, València, 1889, impremta de Josep Ortega.
- OROVAL TOMÀS, V, “Els goigs de la Mare de Déu d’Aigües Vives”, dins *Carcaixent. Festes Patronals 1987*, Confraria de la Mare de Déu, p. 11 i ss.
- PÉREZ, T, *Oración panegerica de la portentosa imagen de la Madre de Dios, con el título de Aguas Vivas, venerada en el Real Convento de su misma invocación, del Orden de N.G.P.S. Agustín, fundado en el Desierto de Aguas Vivas, Reyno de Valencia, predicada en Carcaxente, día 16 de octubre de el presente año 1748, día tercero, y último de las magníficas, y devotas fiestas que consagró a aquella Celestial Señora dicha Ilustre Villa en su misma Parroquia, donde traxeron la Santa Imagen, para implorar su favor en defensa de los terremotos, y otras calamidades, aviendola de bolver el día siguiente á su Casa... Sacalá a luz dicha Ilustre Villa, y la consagra a la misma Soberana Emperatriz*, València, impremta de la Viuda de Jeroni Conejos, 1748.
- SARTHOU CARRERES, C, *Iconografía mariana y patronatos de la Virgen*, València, 1957, pp. 106-107.

Tot seguit fem un recorregut pels llibrets de festes, transcrivint les notícies relatives a la celebració de l’Hallasgo. Del primer acte celebrat l’any 1868, que va tindre lloc en l’esplanada de davant de l’Ermita de Sant Antoni (Les Barraques), diu la crònica que:

«...organizó se la comitiva en la plaza mayor, de donde partió hacia el lugar del espectáculo. En ella figuraba, además de las autoridades civiles y eclesiásticas, varias comparsas de bailes, entre ellas, *dels Pastorets, dels Negritos, dels Aros, dels Sables, dels Cabesuts* y la de *les Cuatre Parts del Món*. Abrían marca con caballos ricamente enjaezados y vistosos trajes, la comparsa de *Moros y Cristiáns* que recorrieron la pólvora durante el trayecto, y en el acto del Hallazgo formaron extenso círculo para mantener el orden y proteger a los que actuaban de las avalanchas de la gente. Tanto a la ida como a la vuelta, los de los bailes ejecutaron sus diversas danzas.

En el lugar del Simulacro plantó se un olivo que fue regalado por Isidoro Brines, pero en atención a que era pequeño se le puso en el centro una rama del secular de Aguas Vivas bajo el que fue hallada la Imagen.

La yunta de bueyes, que reponía a los nombres de Morito y Compuesto y era propiedad de Bernardo Ferrando (Perdiu), llegó en el regreso hasta la puerta del Coro del templo parroquial. Actuó de labrador Francisco Morant José y de pastor Pascual Armengol (Blanco el Boero).

Este hermoso acto fue organizado por los labradores, a cuyo cargo corrió la fiesta de aquel año bajo la dirección del coadjutor de ésta don Pedro Taléns Tarragó, el Vicari Pere, como se le llama familiarmente por la digna popularidad de que gozaba en Carcagente...»⁸

La comitiva de l'Hallazgo al carrer de Sant Antoni l'any 1919. Col. Salvador Oliver Morant, *el Magalo*.

⁸ FOGUÉS JUAN, F, *Historia y tradición de la Virgen de Aguas Vivas...*, Op. c, 1982, pp. 174-176.

La següent celebració de la troballa, documentada, va tindre lloc en 1919, cinquanta anys després. Es va encarregar d'organitzar les festes la Societat Musical *La Primitiva*, i entre els seus principals organitzadors es trobaven Baptista Climent, Baptista Talens, Vicent García, Ferran Chelvi, Vicent Pla i Salvador Prades. Vegem el que ens diu la crònica,

«El punto designado para la celebración del espectáculo fue el mismo barranco de San Antonio, un poco más arriba del arenal, en un ensanche de éste en forma de anfiteatro, que está al final del barrio contiguo y pegado a las faldas de la sierra del Realengo.

El acto se celebró el día 15, víspera de la festividad de la Virgen, para lo cual, a primeras horas de la madrugada, fue llevada la Imagen al lugar elegido y enterrada en la arena junto a un frondoso olivo que se plantó para dicho objeto. Pueblo y autoridades se reunieron en el lugar del espectáculo, entre ellos el Clero, que asistió con cruz alzada y acompañó procesionalmente a la Imagen con no pocos devotos hasta el templo parroquial después del Hallazgo.

Así que el labrador descubrió la Virgen con la reja del arado, dio cuenta de ello al reverendo Cura, quién con el Clero se hizo cargo de la misma, disparándose a continuación una larga traca y batiendo las bandas la Real Marcha.

No dejaron de tomarse las precauciones necesarias para evitar que el acto se desluciera ante las avalanchas de la muchedumbre. Sin embargo y a pesar de ser requerida la Guardia Civil para que obligara a dejar libre el espacio en que había de trabajar la yunta, no pudo ser contenida la gente que, deseosa de contemplar de cerca el espectáculo, se precipitó sobre el campo paralizándolo el movimiento de los bueyes.

La yunta que respondía a los nombres de Clavelina y Hermosa y era propiedad de Vicente Palomares, de Alcira, siguió la comitiva, después del hallazgo, hasta el templo parroquial, deteniéndose ante la puerta. Actuó de labrador, vestido a la antigua usanza, el mismo que lo había sido en el Simulacro de 1868; pastor fue el dueño de la yunta...»⁹

Novament es va celebrar en 1928, en la rambla de Sant Antoni; en 1930, en els terrenys del Parc del Degà Navarro Daràs, en construcció; en 1939, en el Camp de l'Olivera de la Mare de Déu, en la Barraca; en 1943, en la pujada del Realenc; en 1946 en la Rambla de Sant Antoni; en 1947 en la pujada del Realenc; en 1950, amb motiu del VII Centenari de la Troballa, en el Camp de l'Olivera, en la Barraca; en 1960 en la rogalia del carrer de la Baixada dels Magraners... Celebrant-se anualment i en la Barraca d'Aigües Vives des de l'any 1964, amb el popular concurs de Paelles, fins als nostres dies.

Respecte al *Llauraoret ditjós*, res sabem. De la família que des d'un principi es va encarregar de la noble tasca de trobar a la sagrada Imatge, com haurà pogut veure el lector, sempre es va encarregar un membre de la família dels Morant. En la relació genealògica ens remuntem als voltans de l'any 1752, any en que **Françesc Morant Climent**, originari del lloc de Benicolet (València), va contraure matrimoni amb la carcaixentina Joana Baptista Dorotea Piera Aguir, habitadora del llogaret de Santa Maria d'Aigües Vives (La Barraca),

⁹ FOGUÉS JUAN, F, *Historia y tradición...*, Op. c., 1982, pp. 174-176.

iniciant-se la dinastia dels Morant a Carcaixent. D'aquest matrimoni va nàixer **Vicent Gabriel Morant Piera** (1766). Va contraure matrimoni amb Bernarda Bono Nadal, originaria de Tavernes de la Valldigna, *circa* l'any 1794. D'aquest matrimoni va nàixer **Francesc Silvestre Morant Bono** (1801-1836). Va contraure matrimoni amb Agustina Palomares Gomis, originaria de Simat de la Valldigna, l'any 1823. D'aquest matrimoni va nàixer **Francesc Pasqual Morant Palomares** (1824). Va contraure matrimoni amb Agustina Maria de José Grimal, l'any 1844. D'aquest matrimoni va nàixer **Francesc Josep Rupert Morant de José** (1854-1927). Fou el primer llaurador de l'*Hallasgo*. Va contraure matrimoni amb Anna Maria Gomis Armengol, l'any 1883. D'aquest matrimoni va nàixer **Francesc Morant Gomis** (1884-1948), el *Tío Quico*. Va contraure matrimoni amb Vicenta Maria Blaia Rodríguez Sanchis, originaria de Cogullada, c. l'any 1913. D'aquest matrimoni va nàixer **Francesc Joan Morant Rodríguez** (1916-1985). Va contraure matrimoni amb Maria Granero Ferragud, originaria de Xella (València), l'any 1945. D'aquest matrimoni va nàixer **Francesc Morant Granero** (1948-2004). Va contraure matrimoni amb Rosa Vivas Peris. A la mort d'este es va fer càrrec el seu germà **Joaquim** (1951). Durant molts anys la junta de bous son propietat de la Família Bernia, d'Alzira. D'entre ells cal recordar al *bouero* **Salvador Bernia Pérez** (Alzira, 1922-2011).¹⁰

¹⁰ ROVIRA MARÍN, A, “Y parece que fue ayer: La familia Bernia, la única que mantiene la cuadra en Alzira, ha tenido que cambiar las tareas agrícolas por la salida de bueyes en procesiones”, dins *Levante-EMV* (Edició La Ribera), 16 novembre 2001, p. 56.

75
ANYS
FENT MÚSICA

Enguany celebrem que la Societat Musical i Recreativa “Lira i Casino Carcaixentí” compleix 75 anys des de la seua oficialització. Per a una persona humana, 75 anys signifiquen tota una vida, rica i plena d’experiències, dificultats, moments d’alegria i de tristor. Difícil és resumir 75 anys de vida de la Lira, (que explica no tota, però sí bona part d’història de la música a Carcaixent), és una tasca que no és possible contar en aquestes breus pàgines. Per a conèixer la seua entusiasmant història, els recomanem la lectura del llibre 150 Anys de Música de Banda a Carcaixent, 1860-2010, obra magna dels insignes historiadors Gregorio Muñoz Martínez i Joan Ribera Barberà, que poden adquirir a la seu de la societat musical (carrer Julian Ribera, 11) en horari de vesprada.

Ací només contarem algunes de les fites de la Lira, començant per explicar els seus orígens. Carcaixent té bandes de música des del segle XIX, com varen ser la Primitiva i la Unión Musical. Amb membres d’aquestes dues bandes, s’havia creat en 1935 la Banda Municipal, dirigida per Carlos Cosmén. Però la Guerra Civil va desfer aquest projecte.

Amb antics i nous músics, es creà la Banda Lira Carcaixentina l’any 1942, però no va ser fins l’11 de juny de 1948 quan el Govern Civil n’aprovà la constitució, amb 58 músics, dirigits per José Pareja Machí, Escola d’Educands de 43 alumnes i i es va formar la primera junta directiva. Reproduïm la primera acta de la junta directiva tot seguit:

Acta nº 1.

En la ciudad de Zaragoza el día 11 de Mayo de 1941 y a las 32 horas, se reunen los señores que se nombran en la lista siguiente para formar la Junta Directiva de la Banda Musical de la localidad titulada "Los Aragoneses" con asistencia de un delegado de la Autoridad. El contenido de la misma manifiesta seguidamente que el objeto de la reunión es proponer la primera Junta Directiva de la Banda y constituir esta oficialmente, de acuerdo con las instrucciones suscitadas por la Superioridad.

El Sr. Delegado da lectura del escrito de la Alcaldía de fecha 22 de Mayo en el cual se le pide el oficio número 415 de fecha 16 del mes de Mayo del Sr. Gobernador Civil de la Provincia, que en su día ordena con fecha 14 del mismo mes de la Subcomisión del Ministerio de la Gobernación, por el que dicho departamento de Instrucción ha puesto a bien autorizar la constitución y funcionamiento de la Sociedad titulada "Banda Musical 'Los Aragoneses'". Señala seguidamente que junto con el oficio de la Alcaldía se ha remitido debidamente aprobado el Reglamento de la Banda que si en debido tiempo fue enviado a la autoridad competente y de que se acordó con el Sr. Delegado de Instrucción que se proceda a la constitución de la Banda y se le presente a la Superioridad para su aprobación. Como Sr. Gobernador Civil, se ha autorizado de esta primera Junta de constitución de la Banda por medio de los señores nombrados por la presente lista de asociación.

En mérito de este requerimiento y para cumplir lo dispuesto por la Superioridad, se opta por el cambio de denominación entre los institutos y

se otorga el nombre a los señores que se nombran para los cargos que se relacionan:

Presidente: D. Juan de los Ríos Cortés
Vice: D. Alfonso Escarilla Tena
Escrivano: D. Víctor Abellón Bernal
Secretario: D. José Antonio Escarilla
Voz: D. Francisco Ortíz Sola
Vocales: D. Víctor Abellón Bernal
D. Francisco Tello Palop
D. Abellón Bernal Bernal
D. José Antonio Escarilla Tena
D. Víctor Bernal Bernal
D. Víctor Bernal Bernal
Vocales Honorarios: D. Juan de los Ríos Cortés
D. José Antonio Escarilla Tena
D. José Antonio Escarilla Tena

Propone de suspender la inscripción en el Registro de la Banda en el momento de su constitución en este de formar al Sr. Delegado y Sr. local por el rubro correspondiente en la presente. Manifiesta que el expediente de inscripción de la Banda se ha iniciado. Más adelante que tratar de realizar esta inscripción en el momento de su constitución a las 24 horas de la tarde, para proceder a su inscripción.

24 de Mayo de 1941
El Presidente
Juan Cortés
V. Abellón
José Antonio Escarilla Tena
Víctor Bernal Bernal
Francisco Tello Palop
José Antonio Escarilla Tena
José Antonio Escarilla Tena
José Antonio Escarilla Tena

La Banda tendría la seu social al Bar Musical i així perduraria fins a l'any 2001.

Per la seua direcció han passat Directors de renom, com ara Antonio Peinado Puertos (anys 50), Salvador Prades (anys 70), Manuel Enguïdanos Cotanda (anys 80), Francisco Tamarit Fayos (anys 80), Rafael Sanz Espert (anys 90 i 2000), Rafael Pascual Alfonso (2008-2012) o José Onofre Díez Monzó (2013-2018).

De la seua història destaca l'any 2001 per la fusió de la Lira Carcaixentina amb el Casino Carcagentino, qu aportà el local social i una nova denominació: Lira i Casino Carcaixentí. En aquest local es va instal·lar l'Escola Oficial de Música de la Lira i Casino Carcaixentí i, des de l'any 2015, el lloc d'assaig de la Banda.

Entre les actuacions més destacables i premis, les més rellevants han sigut les següents:

Anys 1996, Primer Premi i Menció d'Honor a la Secció Especial del Certamen de València.

Anys 2001, Primer Premi i Menció d'Honor a la Secció d'Honor del Certamen de València.

Anys 2015, Primer Premi i Menció d'Honor al Certamen Provincial de Bandes de Música de la Diputació de València.

Anys 2016, Concert Extraordinari a la Sagrada Família de Barcelona, amb la interpretació de l'obra El Gaudir del Geni, de Ferrer Ferran, en homenatge al mestre Gaudí.

Des de maig de 2018, el seu Director és Adrian Garrido Belda. Sota la seua direcció, la Banda Simfònica ha guanyat el PRIMER PREMI i PREMI ESPECIAL DEL JURAT del Certamen de Bandes Música "Ciutat de Cullera", celebrat el passat mes d'abril de 2022.

*ADRIAN GARRIDO BELDA,
Actual Director de la Banda Simfònica*

Per altra part, la Societat Musical Lira i Casino Carcaixentí compta amb altres agrupacions musicals que han anat creant-se al llarg del temps i ofereixen una gran oferta de possibilitats per a totes les edats i gustos, i que s'integren dins de l'Escola de Música "Lira Carcaixentina":

Audició de l'Escola de Música

Banda d'Adults

Banda Infantil

Banda Juvenil

Big Band Lira Carcaixentina

Audició Escola de Dansa

Banda Juvenil
des de 1981.

Banda Infantil
des de 2004.

Banda d'Adults
des de 1995.

Una altra agrupació és la **Big Band Lira Carcaixentina** que interpreta obres de jazz, soul, swing, etc.

També s'oferten estudis de dansa, des de l'any 2017, a l'Escola de Dansa.

El nombre de “Carcagente”

R. Carrillo

Hace algunos años, no recuerdo cuantos, vino destinado a la Facultad de Derecho de la Universidad de Valencia un Profesor Agregado de Filosofía del Derecho nacido en Santander y que había cursado la licenciatura y el doctorado en Madrid. Cuando tuvimos la oportunidad de hacernos confidencias, me preguntó:

- Tú de donde eres?
- De *Carcagente*, le contesté.
- “Lugar alto y pedregoso”, añadió inmediatamente.
- Has estado en *Carcagente*, le pregunté yo.
- No. Pero soy aficionado al estudio del indoeuropeo y en esta lengua “*carcagente*” significa lugar alto y pedregoso.

De indoeuropeo y de otras muchas lenguas, no sé nada. Pero de aquella conversación me quedaron en la memoria dos cuestiones. Nunca había leído ni oído que los indoeuropeos llegaran a la zona en la que he nacido. Mi pueblo siempre me ha parecido llano.

En los libros de Historia de España del

bachillerato leí que los primeros pobladores de la Península Ibérica fueron los íberos y los celtas. Los indoeuropeos poblaban el centro de Europa. Pero las investigaciones sobre la prehistoria hacen descubrimientos que cambian lo que antes de ellos se sabía. En “La breve Historia de España”, de F. García de Cortázar y J. M. González Vesga, reimpresión de 1995¹, traté de averiguar si había algo nuevo sobre los primeros pobladores de nuestra península. En sus páginas 59, 60 y 686 leí que en 1.100 a. C. entraron grupos indoeuropeos en la Península Ibérica que alcanzaron “el País Valenciano (800-600 a. C.)” en donde se encontrarían los íberos². No es, pues, de extrañar que, si llegaron a la altura en donde hoy está nuestra población, se asentaran cerca del río que ahora llamamos Júcar, pues el agua es vital para los humanos. Caminarían hacia el Este por una planicie formada por las tierras de aluvión del río y llegarían al que hoy llamamos barranco de Barcheta. Inmediatamente después del barranco encontraron una elevación y pudieron decir “car-ca”. Como el río se desbordaba con frecuencia, los asentados junto a él, iberos e indoeuropeos, correrían para salvarse hacia “car-ca”. Los que lo conseguían se quedarían algún tiempo en esta ondulación del terreno y la mayoría volvería junto al río, pues necesitaban su agua. Así lo harían muchas veces el río se desbordaba. “Car-ca”, elevación de varios metros de altura y estrecha, corría paralela al barranco de Barcheta y ahora la cubren las calles de San Cristóbal, Virgen de los Desamparados, el final de Joanot Martorell y un poco más allá. La calle Boscá, que une la de la Virgen de los Desamparados con la plaza de Miguel Hernández, tiene el punto más alto de esta ondulación del terreno.

¹Alianza Editorial, Madrid.

²En el camino desde el centro de Europa hasta la costa occidental del Mediterráneo los indoeuropeos pasarían por Carcassone, Carlet, Carcagente y Cartagena. De la primera ciudad solo sé que la atraviesa el río del mismo nombre y tiene torres y murallas medievales. Es posible que estas edificaciones estén sobre elevaciones próximas al río. De la topografía de Carlet no sé nada. El centro de Cartagena es un montículo junto al mar.

Después de los indoeuropeos llegaron junto al río grupos de tartessos, cartagineses, romanos, visigodos, árabes,... Sus asentamientos en el llano entre el río y la elevación del terreno dieron nombre a zonas (hoy partidas) del término. Pero asentarse en “car-ca”³ daba una seguridad que compensaba la incomodidad de estar lejos del agua del río. A lo largo de siglos, los grupos humanos fueron abandonando la planicie y aumentando la población sobre la parte original de la población. Tenemos noticia de que un tornero, seguramente cansado de ir con su torno arriba y abajo, se quedó en “car-ca” y ha dado nombre al “carrer del Torner” –paralelo a la calle Boscá y sólo un poco menos alta que ésta-. Sería la primera industria carcagentina.

Al llegar los romanos a la parte de la ribera del Júcar que muy brevemente he descrito, y sumarse a las personas que en ella vivían, debieron añadir a “carca” “gente” o “xent” o transformaron un sufijo que “carca” tenía. Jaime Siles⁴, a quien le pregunté por la toponimia de mi pueblo, me dijo que “gente” le parecía indoeuropeo latinizado. El lugar nombrado “Carcagente”, ahora Carcaixent estaba en el territorio del pueblo que los árabes llamaron Al-gezira.

En 1329, el rey Alfonso II de Valencia y IV de Aragón otorgó en Cortes un Fuero para impulsar la unificación foral de Aragón y Valencia y en él reguló también cómo lugares o alcuías de muchos núcleos importantes de población podían adquirir personalidad jurídica y de este modo independizarse en mayor o menor grado del núcleo principal. Tenían que reunir quince hogares cristianos y pagar

³ Para tratar de confirmar lo que me dijo mi compañero de Facultad consulté el “Diccionario etimológico indoeuropeo de la lengua española” de Edward A. Roberts y Bárbara Pastor, Alianza Diccionarios, quinta reimprisión, 2005, pero como no sé una palabra. de indoeuropeo, sólo pude encontrar, en su página 76, “Kar-, Duro, fuerte [...galés carreg: “piedra”].

⁴ Catedrático de latín en la Universidad de Valencia e iberista. Siles también me dijo que el sonido “car” en ibérico significa piedra.

al Monarca una cantidad de dinero. El ingreso que esto proporcionaba a la hacienda real hizo que el llamado “fuero alfonsino” estuviera vigente durante más de cuatrocientos años. Desde 1574 –dice Gil Olcina⁵- sirvió para segregarse de populosos lugares a núcleos de menor población “ a los que se concedió la categoría de Universitat,...”. La exigencia del número de vecinos varió en el tiempo. No sé en 1576 cuanta población se requería para recibir el título de Universitat, pero en este año este núcleo, dependiente de Alzira, tenía los habitantes suficientes para que Felipe II le confiriera el privilegio de Universitat pagándole 6.000 ducados⁶. Según Fogués Juan⁷, “la independencia que obtuvo Carcagente en la fecha indicada obedeció, sin duda, al traslado de la parroquia de Ternils, así como la mayor parte de sus vecinos, a nuestra población, en 1575, ya que por efecto de las inundaciones había quedado casi destruido aquel antiguo poblado”⁸.

Después de tantos siglos, tiene nuestro pueblo el nombre que los indoeuropeos dieron al lugar en el que se cobijaban para no ahogarse⁹.

José Mª Boquera Oliver

⁵“Singularidades del régimen señorial valenciano”, Universidad de Alicante, 2012, págs. 124 y 125.

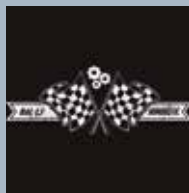
⁶Datos tomados de Miguel Eugenio Muñoz (1706-1773) “Villa de Carcagente y Cogullada”, 1751, con introducción de Francesc Torres Faus, fotocopia que me ha proporcionado Bernat Darás i Mahiques de una publicación sobre Sant Bonifaci Màrtir.

⁷“Historia de Carcagente”, Imprenta B. Cuenca, Carcagente, 1934, pág. 26.

⁸En 1494, dice Soleriestruch en “Carcaixén. Biografía d’un poble de la Ribera Alta”, Imprenta Nácher, Valencia, 1977, pág. 246, “el nombre de cases no passava de cent quaranta. Ben mirat, bastir vuitanta edificis al llarg de més de dos segles, no és cap r  cord, diguen el que vullguen”.

⁹Un resumen de otros pareceres sobre el top  nimo Carcaixent puede verse en Paco Tortosa, “Carcaixent. Un tros de paradís entre el riu Xúquer i la muntanya del Realenc”, GEU editorial 2018, p  gs. 96 y 97.

A ningú que li passe!

El Ral·li Humorístic és la festa per excel·lència de la joventut de Carcaixent. Un dels trets diferenciadors de la personalitat pròpia i la identitat de carcaixentines i carcaixentins.

Durant els últims anys, el Ral·li Humorístic de Carcaixent s'ha convertit en un referent a nivell local, comarcal i provincial, per la seua condició de festa singular i espectacular. Un esdeveniment que, any rere any, s'ha consolidat com a atractiu turístic. Però, també, com un dels motors econòmics de la ciutat, gràcies a les necessitats de bens i serveis requerides al comerç local per la gent dels cotxes participants, així com per l'afluència d'espectadors en els carrers i l'augment de la demanda en el sector de l'hostaleria durant els dies festius.

Un Ral·li Humorístic son 72 hores de vertigen i sana competició entre els cotxes participants, després de tot el treball realitzat durant unes poques setmanes de preparació. Una cita ineludible per a carcaixentins i carcaixentines que viuen lluny d'esta terra i tornen a casa provinents de tot arreu, fins i tot, de països europeus. El primer cap de setmana d'octubre la ciutat es veu inundada per l'ambient festiu, el color de les disfresses personalitzades de cotxes i participants, la música de les xarangues, l'originalitat i l'humor de jòvens i no tan jòvens. Oci i festa, humor i diversió es donen la mà, per tal de fer del Ral·li Humorístic un sentiment que perviu i ompli d'orgull, any a any, els cors dels habitants de Carcaixent.

En definitiva, parlar del Ral·li Humorístic de Carcaixent és parlar de la història del poble i la seua gent, apostar per la cultura popular més genuïna, el comerç i la gastronomia local, posar en valor l'esplendor del patrimoni monumental, hereu de l'època daurada del comerç de la taronja, com a motor del turisme, però, sobretot, la millor de les maneres de fer i sentir-se poble.

Però, des de fa ja alguns anys, participar en esta festa s'ha convertit en la prova més difícil del Ral·li. Res comparable als problemes burocràtics, econòmics o de cessió d'instal·lacions municipals que pugua tindre l'equip organitzador. A dia de hui, el principal problema a què s'enfronten els participants és poder disposar d'un espai de reunió on poder fer un cotxe mínimament digne per a eixir en la cavalcada. Parlant clar, poder tindre una cotxera i que siga a un preu assequible.

Els motius del perquè hem arribat a esta situació son diversos, fins i tot, en alguns casos justificats. El que està clar és que, si no li posem remei, tot açò pot acabar ferint de mort el Ral·li Humorístic. Sabem que no serà fàcil però ho hem d'intentar. És urgent trobar una solució satisfactòria per a totes les parts. Un projecte ben definit que integre les demandes dels cotxes participants i les exigències del sector privat, tot amb l'ajuda i col·laboració de l'Ajuntament de Carcaixent. Un reglament que deixe ben clars els drets i obligacions de cadascuna de les parts. En definitiva, un acord multilateral per a salvar esta festa d'interés turístic provincial.

Perquè el Ral·li el fa qui l'organitza, el Ral·li el fa qui participa, el Ral·li el fa qui col·labora, el Ral·li el fas tu, el Ral·li el faig jo, el Ral·li el fem entre totes i tots. Sense organitzadors i col·laboradors no n'hi ha festa, però sense participants no n'hi ha Ral·li.

Organització
56 Ral·li Humorístic de Carcaixent

Carcaixent, Ciudad de Vía Estrecha

Carcaixent, aunque el primer gran crecimiento económico y demográfico de la ciudad viene del cultivo de la morera y del comercio de la seda (s.XVI-XVIII), es en s.XIX y XX cuando logra un marcado rumbo histórico con el cultivo y comercio de la naranja.

En este momento, progresivamente la ciudad alcanza su esplendor, produciéndose un gran movimiento cultural, riqueza arquitectónica, flujo de las artes decorativas, se dispone de excelentes servicios (colegios, academias, hospital, correos y telégrafos, banca, embajadas, tabernas, hospedajes, etc.) y vías de comunicación. Carcaixent forma parte en este tránsito del trazado por Albacete hacia Madrid donde pernoctaban los viajeros. Además, cuenta con ferrocarril (Valencia-Xàtiva, 1853) y tranvía de sangre Carcaixent-Gandia-Dénia, 1864 que se transformará en tracción con máquina de vapor en 1881 y facilitará la exportación de este cítrico hacia toda Europa.

La naranja atrajo viajeros, artistas, comerciantes, mano de obra y un hervidero de actividades culturales y de ocio, contaba con conservatorio, teatros, cines, salas y casinos. Carcaixent se convierte por su ubicación y clima en un lugar de residencia agradable donde invertir y fijar una segunda residencia de recreo.

¿Y qué ha ocurrido? Complejo para unos y muy simple para otros, en cualquier caso, difícil de reconocer y sobretodo de asumir que es por “mea culpa”. Los CAMBIOS forman parte de la vida y durante bonanza hemos comprado, contratado e idolatrado, cualquier cosa que viniera del exterior depreciando nuestros propios cimientos y como un chip implantado parece que sigue produciéndose. Los momentos de gloria, del buen hacer y gusto hace tiempo de pasaron a otro plano, todos hemos aceptado, de buen grado, conceptos engañosos y mal usados. Bajo el progreso, los puestos de trabajo o la inversión externa hemos vivido esperanzados como en un “electrocardiograma” durante un siglo. Entre tanto, hemos dividido y vendido todo nuestro patrimonio. Dividimos en pedacitos ridículos hasta nuestras herencias sin darnos cuenta que es la división y su práctica la que nos ha llevado aquí, tenemos una división endémica.

Y ya cuando hay carencias y todo el esplendor se desvaneció queda la supervivencia “sálvese quien pueda”, afloran las mezquindades, la desvergüenza, el rencor o las envidias, echamos culpas fuera “hacemos tuertos, aunque yo me quede ciego”. Y esto cala y cala hasta nuestras instituciones, el reflejo de nuestra sociedad, somos un pollo sin cabeza. La palabra carece de valor, honor, compromiso o responsabilidad, honestidad y valentía, todo vale y el casco prevalece sobre su contenido. La incompetencia es atribuida al prójimo y el espectador se queda atónito contemplando la incoherencia y la desvergüenza, la partida de tenis donde las consecuencias del resultado es la frustración, el enfado, la pérdida de respeto por todo y entramos en la mediocridad en todo lo que hacemos.

El dinero cambia de bolsillo mientras los históricos se resisten, los nuevos ricos y acomodados ondean sus banderas mientras otros sienten la necesidad de defenderse y ondean las suyas, que locura la estupidez se ha adueñado de nosotros, todos nos creemos en el bando de los buenos, cada uno mantiene su posición, cada uno apuesta por quien les garantiza su seguridad, “no ames a quien amo, ni sirvas a quien sirvió” se pisa por la calle.

Esperamos con ansia nuestro plan “Marshall” siempre en forma de carretera, hormigón o industria externa y siempre destruyendo, incapaces de coexistir con el usufructo adquirido. Adiós Carcaixent, adiós cuna de la naranja ya tenemos centro comercial encima y también campo de golf y... ¿qué tal? Con todos estos conceptos pululando en el aire es comprensible que nadie sea profeta en su tierra y dejemos marchar talentos, ideas o iniciativas incapaces de luchar contra este viento. Todas las personas que se quedan contemplan un futuro desolador, todas ellas se resisten, les une el amor por campanario.

No cabe duda que no son palabras para hacer amigos, como es “a-normal” no ser de ningún equipo es un problema y espero tortas como panes. Ahí va mi parte de valentía y mi reflexión, acertada o equivocada pretende invitar a la búsqueda del porqué, un punto de partida sin regresión, necesaria, sin culpas, en armonía y dispuestos a emprender un rumbo sin perder nuestras raíces. Quizá parte de la solución esté bajo nuestros pies.

Eva M. Gomis

*Graduada en Conservación y Restauración de Bienes Culturales
Técnico en Madera (Carpintera)*

100 anys del Col·legi San Antonio de Padua dels pares franciscans

Any 1941

La petjada franciscana a Carcaixent ha estat, des de molt antic, un referent per a la vida docent, religiosa, social i cultural de la població. Ja en 1606, obrí les portes el primer convent i des d'ençà fins als nostres dies, la seua llavor amb els més necessitats ha estat un treball incansable i un bé incalculable per a la ciutat.

Però el motiu d'aquest article és un altre, va lligat a eixa segona etapa que els franciscans iniciaren un 12 de novembre de 1923, quan el Col·legi San Antonio de Padua, o com diem al poble els *Frares*, van obrir les seues portes a xiquets i joves de la nostra població i dels seus voltants.

Tota història té un inici, i el nostre va lligat a un nom propi, D. Agustín García Oquendo, home benestant i devot que al seu testament de 1913 donà dos de les seues cases pairals (nº 38 i 40) del carrer Santa Anna als franciscans, per tal que es fundaren unes escoles. Hem de saber, que des de 1835 els frares no estaven a Carcaixent a conseqüència de la desamortització de Mendizabal i aquest prohom volia que tingueren casa per dur endavant les seues tasques.

Els començaments foren durs, tot i que la comunitat formada per tres frares; Francisco Ferrer, Samuel Leal i Francisco Oliver treballaren de valent per portar endavant un sistema educatiu novedós per a l'època. Aquest primer any, s'impartia ensenyança Primària i ensenyança Superior en Comerç, Comptabilitat, Dret Mercantil, Anglès i Francés.

Aleshores, començaren les obres d'habilitació, ja que les cases donades per García Oquendo no tenien ni la distribució ni les comoditats per poder impartir les classes. La remodelació començà l'any 1926 fins el 1928 i va ser duta a terme per Joan Baptista Ríos Cogollos, arquitecte i fill de Josep Ríos Chinesta (mestre d'obra del magatzem de Ribera).

A continuació, aplegà la guerra civil i la comunitat franciscana va eixir a tota pressa, a més a més, el col·legi va ser incendiat i l'església de-

vastada totalment. Els frares es reagruparen al convent de Sant Llorenç de València. La tornada per reobrir el centre educatiu es produeix un 4 d'octubre de 1939.

Es va ampliant la formació acadèmica del centre en els anys venidors, en 1943 els estudis de Batxillerat, en 1945 la renovació de les Escoles de Primera Ensenyança i en 1957 es dona la forma definitiva amb la concessió de l'Ensenyança Autoritzada.

Al Col·legi cal destacar dues reformes importants. Per una part, a principi dels anys seixanta, es construeix un nou aulari al solar que hi havia a la part del carrer Santa Anna. Les obres ofereixen noves instal·lacions, ja que des de l'incendi que patí el col·legi a la guerra civil eren molt necessàries. Per altra part, durant els anys 1976-1977, es va dur a terme una segona ampliació del centre. Es va construir l'aulari de Primària a la part que donava al carrer Sènia Bonastre.

Entre les moltes activitats que s'han anat realitzant al llarg del temps no podem oblidar pel renom que agafaren, les vetllades musicals i esportives de Santo Tomás de Aquino, que es feien conjuntament amb Maria Inmaculada als anys seixanta i setanta. La participació al popular programa de TVE "Cesta y Puntos" durant els anys 1967, 1969 i 1970 amb uns resultats im- millorables, que li aportaren al centre un reco-

neixement a nivell nacional. A la dècada dels 70, es fundà el club de bàsquet CSA (Colegio San Antonio), on D. Guillermo Fabregat inicià aquesta aventura esportiva, amb la intenció que els equips del col·legi pogueren accedir a diferents competicions; va arribar a tenir 37 equips federats en diferents categories tant masculines com femenines.

Des d'ençà el nostre centre ha intentat continuar aquesta llavor educativa tan intensa amb l'actualització als temps que corren, i és per això que oferim al nostre alumnat una dimensió internacional amb intercanvis a Alemanya,

immersions lingüístiques a l'estranger, formació en noves tecnologies, digitalització de l'aula... sense oblidar el carisma franciscà d'ajuda als més necessitats amb campanyes com la del Kg, la de Mans Unides, i també el projecte d'aprenentatge i servei de la donació de sang.

No volem deixar passar l'ocasió, per convidar-vos al centenari que aquest any celebrem, tots formem part de la història dels franciscans a Carcaixent, som hereus des de fa cent anys d'una llarga tradició encetada el 1923, a una ciutat de la Ribera i amb una clara vocació de servei.

Claustre any 1947-48

Cesta y Puntos any 1967

Donació de Sang any 2023

Alguns dels actes programats des del Col·legi seran:

▶ **29 de setembre.**

Acte d'inici del centenari, al pati del centre amb actuacions, tallers, ruta guiada, berenar-sopar...

▶ **Exposició dels quadres del pintor José Benlliure,**

sobre la vida de Sant Francesc pintats a la dècada dels anys vint.

▶ **Classe magistral**

amb el conegut cuiner i YouTuber Fra Àngel Ramón.

▶ **Exposició fotogràfica i històrica:**

"100 anys de tradició educativa i compromís social".

▶ **13-14 d'octubre.**

Recital de poesia a l'església de Sant Francesc.

▶ **24 de novembre.**

Sopar de gala per promocions a la Sala Rex Natura d'Alzira.

RESTAURACIÓ DE LES PINTURES GÒTIQUES A L'ERMITA DE SANT ROC DE TERNILS

Ja l'any passat, al llibre de festes 2022, es va presentar el projecte de la recuperació de les pintures murals d'estil gòtic a l'ermita de Sant Roc de Ternils.

Ara, el projecte és ja una magnífica realitat, (que es va presentar de forma oficial el passat mes de juny), com es mostra en les imatges i podem admirar un espectacular i únic SANT SOPAR i baix una escena amb els sants de la pedra, Sant Abdó i Sant Senent, protectors de l'agricultura.

Ara, l'Ajuntament donarà continuïtat, en una segona fase, als treballs de recuperació i restauració de la resta de decoració original. La idea és ficar en valor aquest tresor gòtic i promoure l'ermita com un espai cultural i artístic.

FENT HISTÒRIA. UN EDIFICI MEDIEVAL

L'Ermita de Sant Roc de Ternils, al costat de Cogullada, es va establir al segle XIII com la primera parròquia cristiana del terme sota l'advocació de Sant Bartomeu. Ternils era una antiga alqueria islàmica on es reunien els primers feligresos repartits pel terme de l'Horta de Cent, aleshores depenent d'Alzira. L'edificació és molt senzilla, es compon d'una nau única, rectangular, formant una planta basilical sense creuer. Té quatre arcs de diafragma apuntats que presenten motllures a l'alçada on sobreixen des del mur i formen una sort de pilastres a la part que comparteixen el parament. Té unes mides exteriors de 21 x 9,20 metres.

La construcció combina la fortalesa de la pedra en els punts essencials, amb carreus, i la tàpia formigonada que era la forma més habitual constructiva d'esta època. Així trobem els carreus de pedra als contraforts i a les zones de càrrega, arcs i les cantonades, que es combina amb la tàpia als paraments laterals. (A les zones baixes sembla contenir més calç que a les zones altes, visibles a l'exterior de l'edifici). La tàpia a la part inferior presenta un àrid gruixut i restes de costra de calç. Està catalogada com a Bé d'Interès Cultural per la Generalitat Valenciana al 1981.

Aquesta ermita pertany a la primera època de l'arquitectura gòtica valenciana, del conjunt d'esglésies valencianes del segle XIII-XIV. Fou una de les més importants de la Ribera Alta durant alguns segles. Comptava en el seu període de màxim esplendor amb sis clergues: el rector, el vicari i quatre beneficiats. El seu rector tenia, també, a càrrec seu els llocs de Carcaixent, Cogullada, Benimaclí i Benivaire. L'actual portada d'arc de mig punt d'estil romànic data de 1375, de carreus de pedra calcària amb amples dovelles desiguals i grans salmers. Damunt de l'arcada de la porta, sobre la seua clau, trobem una lluernia de perfil gòtic. (L'època en la qual es desenvolupa la pintura gòtica és política i socialment molt convulsa. Es tracta del període de proto-gòtic i els decenniis posteriors, en els quals s'estableix un nou ordre polític i religiós).

Les construccions on es localitzen aquestes pintures són principalment els edificis proto-gòtics, en les quals podem distingir entre edificis religiosos i civils. La majoria d'aquests edificis han perdut la seua configuració original, quedant ocults elements característics i propis de l'època, ja siga per les reformes realitzades a través dels segles, en les quals s'ha ignorat el seu origen, o per un ús inadequat d'aquests, fins i tot per vandalisme o efecte de guerres i lluites de poder. Només en alguns d'aquests edificis s'albiren arcs o finestral originals entre revestiments d'altres èpoques. En els edificis religiosos predomina la tipologia d'esglésies proto-gòtiques o de reconquesta com les anomena Zaragoza, de nau única, sostrada de dos aigües i arcs diafragmàtics entre contraforts (com és el nostre cas) . Exemple clar d'aquesta mena d'edificis són també les ermites de Sant Feliu de Xàtiva, la Sang de Lliria o el Salvador de Sagunt entre altres.

La tècnica constructiva d'aquests edificis solia ser la tàpia, amb inclusió d'elements "prefabricats" en pedra, com són les finestres coroneles bífores i trifores. Malauradament, aquests elements han desaparegut, en aquest cas, només queda una finestra cegada. Existeixen notícies de la realització d'obres en la segona meitat del segle XIV, en 1378 consta ja una restauració a càrrec d'Alzira. També està documentat que va tindre almenys tres altars i una confraria de Sant Agustí a principis del segle XV.

Sota l'amenaça de les crescudes del riu Xúquer tota la població de Ternils va sofrir l'abandonament i la parròquia va acabar essent ermita, dedicada ara a Sant Roc. El culte religiós es va traslladar primer a Cogullada i ja en 1573 a la parròquia de Carcaixent.

Amb la desamortització del segle XIX, l'ermita passa a dependre de l'Ajuntament de Carcaixent. Després d'anys sense cap actuació que causà un greu deteriorament, el consistori inicia les gestions per a la seua recuperació cap a 1971. Acorda comprar els terrenys del voltant. I finalment s'actua amb una gran restauració de l'edifici en la dècada dels 80, després de la pantanada, amb un projecte dels arquitectes Julián Esteban Chapapria i J.M. Sanjuan. L'especial interès d'aquest edifici arrela en el fet que no va estar revestit de decoracions barroques com ocorregué amb la major part de temples d'aquest temps. Si va estar però, emblanquinat repetidament, ocultant les possibles policromies. Decoraven l'església pintures murals i policromies a l'enteixinat. Aquestes decoracions importants i originals, ja foren citades per alguns autors. Destaquem que l'enteixinat va ser restaurat recuperant a les bigues els elements decoratius policromats de barres i escuts, així com cintes entrellaçades.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

De les pintures, ocultes baix capes de pintura, es tenen algunes referències bibliogràfiques que palesen els avatars que han sofert.

Roque Chabás, historiador i arxiver de Dénia i de la catedral de València, parla de la seua existència, perduda baix capes de calç, en la revista *El Archivo*, al 1887. El crític d'art Elias Tormo diu que "en la iglesia, que fue del pueblo de Ternils, despoblado hace muchos siglos, junto al Júcar a 2 km, apenas se conservan ya unas pinturas murales de la Edad Media".

L'escriptor L. Garín, posteriorment, narra com l'arabista carcaixentí Julián Ribera va anar descobrint les pintures al costat de l'evangeli, baix la capa de calç, apareixent així un Sant Sopar on hi havien els noms

dels apòstols als peus de cada figura amb lletres gòtiques, i baix d'aquesta escena es representa altra en la que apareixen Sant Abdó i Sant Senent.

El cronista local Francisco Fogués Juan, en la seua "Historia de Carcagente", també fa referència de les pintures, el descobriment de Ribera i que posteriorment les imatges foren cobertes de nou amb una capa de calç per l'ermità, La capa de calç les ocultava impedit la seua conservació i contemplació òptima.

ESTUDIS SOBRE PINTURES MURALS GÒTIQUES

Ja des de l'any 2015 que Aurora Rubio estudià les pintures murals a la seua tesi doctoral: La pintura mural gòtica lineal a territori valencià. Statu Quo del corpus conegut. Estudi i anàlisi per a la seua conservació. L'estudi visual exhaustiu va poder detectar restes de policromia en diversos llocs, sota capes de calç i "templina" afegides. Es localitzaren restes al costat de l'evangeli i als paraments tercer, quart i cinqué, i a totes les pilastres i mènsules, a més dels arcs tercer i quart. També al costat de l'epístola al parament cinqué corresponent al presbiteri, a les pilastres una, tres i quatre. A més, també s'han trobat traces policromes al mur capcer corresponent a l'altar major.

COSTAT DE L'EVANGELI. ESTAT DE CONSERVACIÓ.

L'estat arquitectònic de l'edifici és bo gràcies a les intervencions dutes a terme, però encara s'han d'erradicar grossos problemes d'humitat, ja que existeixen evidències de filtracions d'aigua des de les cobertes en forma de xorreres sobre les capes de calç. Les pintures es trobaven en un lamentable estat de conservació, la seua restauració urgia, els estrats de calç i de "templina" generen una micro capa de sals entre la pel·lícula original i aquests es-

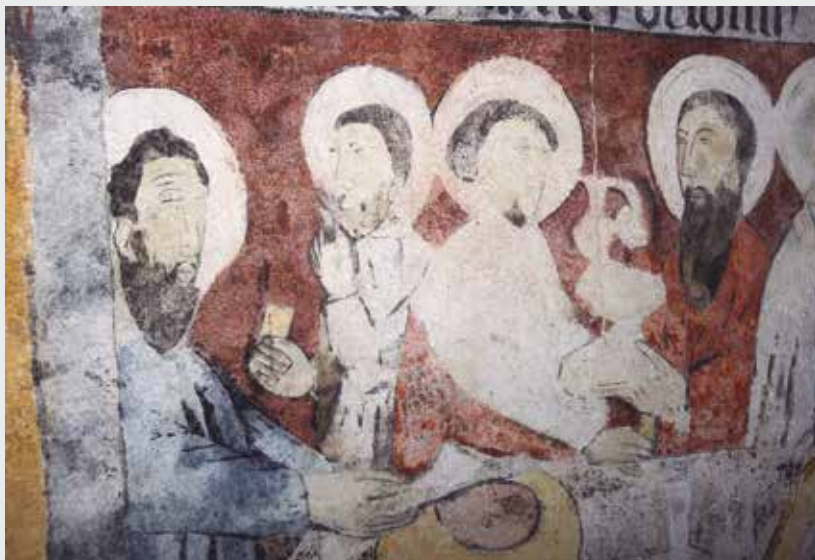
trats que es transformen en eflorescències generant pulverulència i probablement transformen fins i tot químicament el pigment. Aquest fet és molt perillós perquè el pigment passa a ser una pols que a poc a poc va canviant fins i tot l'aspecte de les pintures.

TREBALLS TÈCNICS PER A RESTAURAR LES PINTURES

BAIX CAPE DE PINTURA

Baix aquestes capes de pintura s'apreciaven les restes d'una pintura gòtica d'incalculable valor històric artístic, que cal conèixer adequadament per a poder restaurar de forma rigorosa per no caure en interpretacions errònies i en excessives reintegracions, creant d'aquesta forma un fals històric.

TÈCNiques D'ANÀLISI NO INVASIVES

Gràcies a les gestions realitzades per l'executiu carcaixentí es va obtenir el permís pertinent, al febrer del 2022, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esports, a través del seu departament de Patrimoni per emprendre la restauració de les pintures. La direcció facultativa dels treballs de restauració va quedar a càrrec de M. Antonia Zalbidea Muñoz (Departament de Conservació i Restauració de Béns Culturals, UPV) i els treballs de restauració, per la seua banda, per Andrés Ballesteros.

L'ESTUDI DE LES PINTURES

L'estudi de les pintures ha estat abordat des del punt de vista científicotècnic, aplicant tècniques multibanda i altres procediments no invasius, com ara la colorimetria, la microscòpia de superfície i l'espectroscòpia de reflectància de fibra òptica (FORS), combinats amb estudis d'anàlisi de materials com

són la datació per radiocarboni (C14) i Microscòpia electrònica de rastreig (SEM-EDX).

L'ús de tècniques d'imatge que poden ajudar a reconèixer la presència de les pintures. Les diferents imatges que conformen la tècnica multibanda proporcionen informació important analitzada de forma independent, però, a través de la confrontació dels resultats que aporta la interpretació de forma conjunta, es poden extraure conclusions determinants.

Les fotografies a l'espectre visible (VIS) aporten informació sobre el cromatisme i la tonalitat de la pintura o l'estat superficial de l'obra. Les imatges obtingudes mitjançant la fotografia infraroja (IR) indiquen la presència de dibuixos subjacents, el comportament dels pigments davant de l'IR en funció de la seua resposta transparent, reflectant o absorbent; o la presència de modificacions o penediments a la pintura.

En quant a la resposta visible a través de l'excitació ultravioldada (UVL) és possible detectar retocs i repintades posteriors a l'execució de l'obra, així com la presència de vernissos i la identificació de determinants pigments que emeten fluorescència en presència d'aquesta tècnica.

Finalment, l'infraroig de fals color (IRFC) és una imatge post produïda mitjançant la barreja de la fotografia infraroja i la visible i que ajuda a la identificació de pigments en funció de les respostes que aporta.

ESTUDIS DE DOCUMENTACIÓ I DIAGNOSI. ESTUDIS ICONOGRÀFICS I ESTILÍSTICS.

Aquests nous estudis de documentació i diagnòsi no invasius s'han realitzat per Miquel Àngel Herre-ro-Cortell (professor d'Història de l'Art i especialista en tècniques fotogràfiques multibanda); mentre que els estudis iconogràfics i estilístics són realitzats per Isidro Puig Sanchis (historiador de l'art i especialista en pintura del segle XIV-XVII).

El treball dels dos investigadors i professors del Departament de Comunicació Audiovisual, Documentació i Història de l'Art (UPV) ajuda a contextualitzar històricament les pintures i datar-les en el temps.

L'ús de diverses tècniques d'anàlisi no invasiva i particularment tècniques d'imatge (anàlisi a través de fotografia tècnica) per a la documentació i caracterització de les veladures. Per això es preveu registrar el comportament dels estrats esmentats tant en el rang visible (amb fotografia i microfotografia) com en els rangs no visibles de l'espectre electromagnètic (IR i UV). A aquestes tasques han contribuït i col·laborat Aurora Rubio Mifsud (investigadora i docent pertanyent al cos d'Educació Secundària de la Conselleria Educació), Vicent Guerola Blay i M. Antonia Zalbidea Muñoz (Departament de Conservació i Restauració de Béns Culturals, UPV)

COMENÇA LA RESTAURACIÓ

LES ZONES FOSQUES

Les zones fosques de l'orbe i la cara deuen de ser clares, aquest efecte es deu al procés de degradació del pigment blanc de plom.

Aquest pigment en presència de diferents factors (sofre, humitat i temperatura) reacciona i pot formar altres compostos, en aquest cas sulfur de plom de color negre pardusc.

L'efecte es dona quan la pel·lícula pictòrica es troba en major contacte amb l'aire, és a dir, en pintura mural, en medis aquosos i en tècniques on no es fa servir el vernís o un mitjà protector.

Els apòstols a la dreta de Crist es troben en molt mal estat de conservació.

S'aprecien les línies de quadrícula utilitzada per fer l'encaix de l'escena, i es veu clarament la insinuació del traçat d'una zona circular.

INTERVENCIÓ

La metodologia a seguir en la intervenció restauradora s'ha adequat a l'estat de conservació de l'obra i al material original del qual està composta, a més els processos d'intervenció s'han adaptat a cada cas en particular de la zona a tractar. Així, el criteri d'intervenció en el tractament de la policromia sempre seguint les màximes de respecte per l'original, la reversibilitat i el reconeixement de la intervenció. Considerant que estem enfront d'unes pintures murals executades amb tècnica al sec.

La intervenció ha recuperat i descobert la policromia oculta al mur del costat de l'evangeli, de gran importància gràcies al fet que no queden pintures murals del període gòtic amb aquest tipus de representació. El treball a fer és meticulós i requereix molta perícia manual per no erosionar i fer saltar la

policromia original en els processos de neteja, per aquesta tasca ha sigut determinant la informació que donà el procediment no invasiu FORS, on es pogué comprovar les restes que quedaven de l'escena del Sant Sopar.

LA NETEJA

La neteja es va dur a terme amb la combinació de processos mecànics manuals com bisturí i escapel i processos mecànics motoritzats com els ultrasons. Les vibracions ultrasòniques tenen una freqüència per damunt del lllindar de sensibilitat humana.

Aquestes ones tenen fenòmens de propagació semblants a la resta d'ones sonores, encara que la seua absorció és molt major quan es transmet per l'aire. En aquest cas, es va eliminar l'eixida del nebulitzador d'aigua per no alterar la policromia adaptant la potència a la duresa del material que cal retirar. En ser una pintura al sec, el contacte amb l'aigua produiria el llavat de la policromia i la pèrdua d'aquesta.

LES CAPES DE MORTER

Per consolidar les capes de morter que mancaven s'han utilitzat morters naturals de calç hidràulica natural de Saint Astier. Prèvia preconsolidació, protecció i desprotecció de pel·lícula pictòrica en les zones que tenien risc de perill de despreniment. S'han eliminat tots els elements estranys incrustats en la pintura (com claus, focus d'il·luminació, etc).

Les imatges mostren que a més dels estrats de calç, sobre la pintura es trobaven estrats de ciment molt endurit. També s'observen grans faltants de pel·lícula pictòrica i de morter que trenquen la percepció visual del conjunt i la lectura iconogràfica de les

dues escenes, tant la zona de la dreta de Crist (al Sant Sopar), com de l'escena en què es representen tres sants, un d'ells irreconeixible.

LA REINTEGRACIÓ I CONSOLIDACIÓ CROMÀTICA

En les zones mancants, donades les característiques òptiques de la pintura, pel que fa a intensitat cromàtica, opacitat i aspecte mate, s'ha emprat l'aquarel·la com a procediment pictòric i fonamentalment la combinació de la tinta plana (en zones de grans dimensions) amb la tècnica del rigatino i puntino en zones menudes com una textura gràfica de diferenciació, obtenint-se una reintegració pictòrica respectuosa amb el conjunt.

LA PROTECCIÓ FINAL

Finalment les pintures es protegiren, per a garantir el seu millor estat de conservació, amb un fixatiu a base de resina sintètica.

Signa:

Equip de Restauració. RESTAURADORES PRO ART SLU, format per Andrés Ballesteros Labrado, Laura Nebot Simón i Betlem Alapont Santacreu. Baix la direcció de M. Antonia Zalbidea Muñoz - Departament de Conservació i Restauració de Béns Culturals, (UPV)

Fotografies:

del mateix equip i de Vicent Emapunt Pastor

FRAC IN FURTUS FAC IN FURTUM FURTUS FURTUS

FRANCY

Al hilo de...

Parece ser que todas las instituciones y organizaciones dan pautas para el emprendimiento que desarrollan ítems análogos al alcance de todos.

Identifica, valida, haz un plan y desarróllalo. Palabras simples para tan compleja intención. Aunque miles de personas arriesgan triunfan y fracasan a diario, es la forma que tenemos de marcar un rumbo.

Al hilo de... voy a ir buscando de web en web y saltando entre palabras que se mimeticen con mi entorno para intentar obtener alguna conclusión.

Como encontrar una buena idea: identificar y encontrar lo que es único o particular, aliarse y no competir. Empezar en sectores conocidos para aprovechar las ventajas competitivas (experiencia profesional, producto e historia),

elegir algo que pueda tener una buena acogida en el mercado (tendencias), estudiar la necesidad, analizar el mercado y la competencia, proyectarlo en el tiempo, estudiar su viabilidad, marcar un objetivo con pasión y analizar los obstáculos y como resolverlos.

Entonces ¿Cuál sería un posible rumbo? Tenemos tierra, sol, buen tiempo y naranjas. Naranjas venidas a menos, el por qué daría para un libro. Aunque la pregunta sería ¿estamos heridos de muerte? Quizá no hemos sabido ponerlo en valor y nos hemos dejado arrastrar por intereses ajenos a los nuestros.

La naranja es producto con historia en Carcaixent que ha creado toda una cultura que nos identifica. Tenemos tierra rica, somos un pueblo compe-

tente con una larga trayectoria profesional. Aunque el mercado actualmente es complejo tenemos la necesidad de renovarse o sucumbir, es momento para la creatividad “Las grandes oportunidades de negocio y transformación son para quienes se atreven a encarar la innovación y la adopción temprana” es bien sabido que “el que no arriesga un huevo, no gana un pollo”.

El d-limoneno (terpenos de naranja) es un aceite esencial que se extrae por destilación de la cascara de los cítricos, naranjas, limones, mandarinas.... Sus propiedades químicas hacen que su espectro de utilidades vaya desde la industria alimentaria hasta la disolución de plásticos biodegradables. Es un hecho que la industria: alimentaria (aro-

mas), industria agrícola (compost, plaguicidas), industria farmacéutica, alimentaria animal (piensos), limpieza (desengrasante y desinfectante), industria de pinturas y barnices (disolvente), industria de los plásticos (biodegradables, impresoras 3D) e industria de la cosmética, ya lo utiliza en sus formulaciones, sin embargo, existe un problema de producción no solo por las cosechas sino por el mal uso que se le da a la materia prima, del producto desechable puede crearse otra industria.

Si nos fijamos en los mercados emergentes como China e Iberoamérica se observa un auge de esta industria creadora de riqueza y generadora de empleo derivada del uso de este cítrico y de todas sus partes.

Por ejemplo, consumo directo a mesa, zumo de la pulpa desechable el compost y de la cascara el aceite esencial y el beta caroteno (vitamina A). Además, estudios en Estados

Unidos indican que puede ser beneficioso contra algunos cánceres.

El d-limoneno no es un producto desconocido históricamente, en el libro "Tratado de Barnices y charoles" del valenciano Francisco Vicente Orellana (1755) recomienda los terpenos como diluyente y secante de barnices y aceites. También en el Carcaixent 1922 existía una fábrica de productos del naranjo "Talens Ferrer" que producía por destilación aceites esenciales anticipándose un siglo sin saberlo a una nueva industria.

Desde el punto de vista local y regional, el hecho de que tengamos naranjas abre nuevas expectativas para cubrir las necesidades emergentes y es nuestra mejor oportunidad. Cercana y localizada en Comunidad Valenciana o en España, es un valor añadido que puede situar a la región en una posición de relevancia y para Europa es un necesario desarrollo

emergente. En la actualidad este valor tan desconocido y producido en España es comercializado por países comunitarios sin producción, no demasiado interesados en que sea el sustituto de algunos disolventes hidrocarburoados. Una incongruencia si tenemos en cuenta la problemática global medioambiental. Quizá empezar por la protección del origen situaría el producto en el mapa lejos de competencias desleales.

La problemática global-medioambiental y local-económica nos posiciona en un punto de inflexión. En términos medio ambientales cumpliríamos con los ODS (Objetivos de Desarrollo Sostenible) aprobados por la ONU en 2015, Agenda 2030.

Santiago de la Vega

Licenciado en Químicas

Punts Violeta festes 2023

DIA 29 DE SETEMBRE

Proves nit del ral·li de 22:00 a 3:00 h. Al Parc.

DIA 11 D'OCTUBRE

Discomòbil d'1:00 a 6:00 h.

DIA 14 D'OCTUBRE

Discomòbil d'1:00 a 6:00 h.

**Ajuntament
de Carcaixent**

Pacte d' Estat
contra la violència de gènere

016

LINEA GRATUITA DE LLAMADA

**Xarxa
Valenciana
d'Igualtat**

In memórium

MARÍA DE LOS DOLORES BOTELLA I ARBONA

Alcaldesa de Carcaixent 1999-2015

El passat 31 d'agost, moria a València, la seua ciutat natal, Lola Botella i Arbona, la primera dona que ha ocupat el càrrec d'alcaldesa-presidenta de la Corporació Municipal en la història de Carcaixent, al llarg de setze anys, amb dedicació, abnegació i molt de treball. Nasqué a València, a la Clínica de l'Esperança, el 20 de juliol de 1945, filla del comerciant de taronges Bernardo Botella i Brisset i María de los Dolores Arbona i Talens, i germana de Bernardo, Cristina i Carmina.

Tècnica d'empreses turístiques. Va contraure matrimoni amb Carlos Alberto Diana i Porta, en la Parròquia de la Mare de Déu del Mar, de Xàbia (Alacant), l'11 d'agost de 1970.

La seua trajectòria política va començar com a regidora del Partit Popular a l'Ajuntament de Carcaixent (17-6-1995 / 3-7-1999), fou alcaldessa (3-7-1999 / 13-6-2015); diputada provincial (2003 / 2007), sent responsable del Consorci Provincial de Bombers, i de les Corts Valencianes per València (14-06-2007 / 9-6-2011 i del 20-06-2014 / 11-06-2015).

**Ajuntament
de Carcaixent**